Današnja številka velja 2 kroni.

172. številka. V Ljubljani, v nedeljo 26. junija 1921. LIV. leto

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvzemši nedelje in praznike.

Inserati: Prostor 1 *m/m* × 54 *m/m* za male oglase do 27 *m/m* višine 1 K, od 30 *m/m* višine dalje kupčijski in uradni oglasi 1 *m/m* K 2·—, notice, poslano, preklici, izjave in reklame 1 *m/m* K 3·—. Poroke, zaroke 80 K. Zenitne ponudbe, vsaka beseda K 2·—. Pri večjih naročilih popust.

Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna Tiskarna“ Knaflova ulica št. 5, pritlično. — Telefon št. 304.

„Slovenski Narod“ velja v Ljubljani in po pošti:

V Jugoslaviji:		V inozemstvo:	
celoletno naprej plačan .	K 300·—	celoletno	K 480·—
polletno	„ 150·—	polletno	„ 240·—
3 mesečno	„ 75·—	3 mesečno	„ 120·—
1 „	„ 25·—	„	„ 40·—

Pri morebitnem povišanju se ima daljša naročnina doplačati.

Novi naročniki naj pošiljejo v prvič naročnino vedno ☞ po nakaznici.

Na samo pismena naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knaflova ulica št. 5, I. nadstropje Telefon štev. 34.

Dopise sprejema le podpisane in zadostno frankovane.

☞ Rokopisov ne vrača. ☜

Posamezna številka velja 1·20 K

Poštnina plačana v gotovini.

Pismo iz Rima.

V Rimu dne 20. junija.

Dne 16. t. m. je rimska konferencija imela svojo, za sedaj zadnjo plenarno sejo. Z ozirom namreč na konferencijo v Portorose, ki je sklicana na 2. julija, je morala rimska konferencija svoja posvetovanja pretrgati; toda ob enem je sklenila, da jih bo v drugi polovici oktobra meseca nadaljevala v nadi, da se tedaj posreči rešiti sedaj še nerešena vprašanja.

Zaključni zapisnik, ki so ga podpisali zastopniki vseh vdeleženih držav, podaja kratek pregled o izvršenem delu in navaja načrte konvencij, glede katerih je bil dosežen sporazum. Ti načrti se nanašajo na sledeče predmete.

1. Razdelitev arhivov. Po tem načrtu imenuje se posebna komisija, sestavljena iz delegatov vseh vdeleženih držav, ki naj izvrši vrnitev in razdelitev vseh javnih registratur in arhivov po natančno določenih načelih. Razun splošne konvencije sta naša dva strokovnjaka dr. Nagy in dr. Šišić, izdelala za avstrijsko delegacijo še načrt posebne konvencije, s katero se popolnjuje sporazum od 5. in 15. aprila 1920. S tem sporazumom se je posrečilo zagotoviti naši državi izročitev velikega dela za našo zgodovino važnih listin.

2. Državljanstvo. V tem oziru so bile sklenjene določbe, ki se nanašajo na listine dokazujoče državljanstvo in na način, kako se v dvomljivih slučajih to državljanstvo določi po posebni komisiji.

3. Fidejkomisi. Vse udeležene države se zavezujejo, da se glede vživanja fidejkomisov in v slučaju opustitve vsled agrarne reforme ne bode delalo razlike med lastnimi in tujimi državljani.

1. Penzije. Postavljeno je kot glavno načelo, da bo vsaka država plačevala penzije le svojim državljanom. To načelo je priznano tudi za bosensko-herc. uradnike, kar je smatrati za zeló ugodno rešitev za našo državo, ker je bilo vprašanje, ali soti uradniki državni ali deželni in ali ima v drugem slučaju Bosna-Hercegovina sama prevzeti dolžnost plačevanja dotičnih penzij, nekaj časa sporno.

5. Zasebna zavarovanja. V tem oziru se je pred vsem določilo, da se ima za vsako državo in vsako zavarovalno družbo sestaviti poseben portfelj obstoječih pogodeb z ozirom na bivališče zavarovanih oseb dne 31. decembra 1919. Na podlagi teh spiskov se izračuna potem za vsako državo odgovarjajoča premijska reserva. To velja tudi za neavstrijska društva. S tem je ustvarjena za vsako državo podlaga za nadaljne ukrepe gledé bivših avstrijskih zavarovalnih družeb, ali hoče namreč dovoliti dotični družbi, da še nadalje deluje na njenem ozemlju, ali pa hoče sama ali po kaki domači družbi prevzeti obstoječe zavarovalne družbe z dotičnimi rezervami vred.

6. Socijalna zavarovanja. Imenuje se posebna komisija iz delegatov vseh vdeleženih držav, ki naj določi, kateri zavodi spadajo pod določbo čl. 275 senžermanske pogodbe; kateri od njih se imajo potem likvidirati, v katerem slučaju odloči komisija tudi o razdelitvi obstoječih reserv in kateri se imajo s vsemi reservami le prenesti na eno od teh naslednjih držav. V vseh finančno-ekonomskih komisijah in podkomisijah so zastopali našo državo gg. dr. Spevec, dr. Hacin in dr. Radosavljević.

7. Dvojno obdavčevanje. Po dolgih posvetovanjih se je posrečilo tudi v tem vprašanju priti do sporazuma, ki bo ako bode od vseh držav sprejet in ratificiran, preprečeval dvojno obdavčevanje v dveh ali več državah. Po naravi stvari same se je tu moralo razlikovati med različnimi vrstami realnih in osebnih davkov in vpoštevati tudi fiskalne interese vseh držav. Z naše strani je vodil dotična pogajanja g. prof. dr. Eller. Posrečilo se je mu je skoraj v vseh vprašanjih uveljaviti naše stališče.

8. Pravna pomoč. Na konferenciji sta bila izdelana tudi dva načrta konvencij o pravni pomoči in o izročevanju zločincev. Ti dve konvenciji sta namenjeni le Avstriji, Češki in Italiji. Naša delegacija je po g. dr. Babniku sicer sodelovala pri njih sestavljanju, no radi nedostatka natančnih navodil s strani naše vlade ju je sprejela le kot podlago za bodoča pogajanja. Oba načrta sta zelo moderna in bi bilo le želeti, da jih naša vlada sprejme.

Druga vprašanja so ostala nerešena. To velja tudi za likvidacijo poštne hranilnice, dasi je dotična komisija, v kateri je našo državo zastopal g. dr. Pavlič, pripravila obilo dragocenega gradiva. Z ozirom na nujnost tega vprašanja je konferencija sklenila, da se dotična podkomisija sestane na Dunaju že 16. avgusta.

Na sploh smo z vspehom dosedanjih razprav lahko zadovoljni. Ako se odobrijo predloženi načrti, se pospeši tako potrebno likvidacijo mnogih vprašanj, nastalih vsled zloma A. o. monarhije, in se zlasti na gospodarskem polju napravi, kolikor mogoče, konec tisti negotovosti in neizvestnosti, ki ovira razvoj normalnih in urejenih odnošajev.

Moram pa na koncu omeniti, da veljajo vsi načrti le v razmerju z Avstrijo, dočim Madžarska ni hotela v zadnjem času več sodelovati. Sploh ni imela na konferenciji nikakega strokovnjaka, temveč se je v prvem času dala zastopati le po svojemu rimskemu poslaniku. Kaki razlogi so bili merodajni za tako postopanje, se ni moglo zvedeti. Ali upa morda Madžarska, da združi v kratkem zopet vse dežele krone Sv. Štefana?

Večina naših strokovnjakov je že odpotovala. Ostati pa sta morala še naš delegat dr. Ribař in strokovnjak za Dalmacijo dr. Metličić, ker se še nadaljujejo pogajanja z senatorjem Salato glede razdelitve dalmatinske javne imovine v smislu čl. 2 rapalske pogodbe.

Odziv slovenskih zdravnikov.

V dneh 8., 9. in 10. septembra 1921 se vrši v Ljubljani III. kongres »Jugoslovenskog lekarskog društva«, ki bodi pred vsem dostojna manifestacija jugoslovenske misli in narodnega jedinstva, kakor II. godišnji skup istega društva lanske leto v Zagrebu, na kojem je iznesel predsednik »Zbora liječnika«, g. dr. Lochert med nepopisnim navdušenjem sledečo izjavo: »Člani »Zbora liječnika« so ponosni, da so vedno pravilno umevali in tolmačili idejo narodnega jedinstva ter izjavljajo, da ne poznajo razlike med Srbi, Hrvati in Slovenci.«

Ker pa so slovenski separatisti, v kojih izzove že sama beseda »Jugoslaven« paroksizem centrifugalnosti, naperili svojo temno akcijo tudi proti napovedanemu kongresu, da njegov učinek, če že ne popolnoma paralizirajo, vsaj oslabe, je podal v seji »Znanstvenega odseka«, koja se je vršila dne 22. junija 1921 pod predsedstvom g. primarija dr. J. Jenka, g. primarij dr. Franc Derganc, referent za skupno znanstveno terminologijo in skupno glasilo jugoslovenskih zdravnikov, sledeč odziv, ki je bil sprejet z enoglasnim priznanjem in navdušenjem:

Gospodje! Kritični momenti se množijo v naši organizaciji. Zbrati in osredotočiti bi morali vse svoje sile, da nastopimo pred kongresom enodušno kakor en mož, a zgodilo se je nasprotno. Celo znanstveni činitelji, ki so bili po odloku centralne vlade pozvani na svoja odlična mesta, da goje in pospešujejo stremljenja domačega znanstva in podpirajo v vsakem oziru domače znanstvenike, celo oficialni činitelji, ki pod Avstrijo niti sanjati niso smeli o sedanjih sijajnih položajih, kakor se zgraža neki srbski list, so zavzeli neprijazno in odklonilno stališče proti »Znanstvenemu odseku« slovenskih zdravnikov. Znanstveno postopati se pravi delovati po enotnih principih, ki ne pripuščajo nikake dvoličnosti in veljajo, nepristopni vsaki čustvenosti, v vseh razmerah zasebnega in javnega življenja. Tako vzvišeno delovanje po znanstvenih principih spremlja vsa naša javnost s spoštljivo simpatijo, pripravljeno za izdatne žrtve, ker vidi v znanosti višek kulture. Ali ni nasprotno postopanje oficialnih znanstvenikov vstanu, osmešiti in diskreditirati v očeh naroda vsako znanost in obuditi sum, da gre samo za sipanje peska v oči in za postavljanje fantastičnih Potemkinovih vasi, za kojimi se skrivajo znanstvene ničle? Ali ni oficialni znanstvenik, ki ovira stremljenje domače znanosti in rovari proti domačim znanstvenikom; ki izpodkopava z levico šibke, komaj postavljene temelje znanosti, a vihti v desnici vihrajoč prapor iste znanosti, da ga zasadi naposled na praznih razvalinah, ali ni tak znanstvenik pravi lucus a non lucendo? Pa še neki drug princip veže te centrifugalne separatistične gospode, to je princip možke discipline ki nas strinja v enotno in nepobedno fronto v nevarnih časih povojne psihoze in razkrojnih sil, ko leže na tehtnici najdražje vrednosti našega narodnega jedinstva.

Gospodje! Naše narodno jedinstvo je izvršeno dejstvo, je realno dan okvir, s kojim nima vsakdo izmed nas samo računati, ampak ima v njem idejo ujedinjenja tudi utrjevati in poglabljati. Ideja ujedinjenja se naj razširi kakor pomladno solnce, metajoče žarke na vse strani in obujajoče povsod novo življenja. Političnemu jedinstvu sledi jedinstvo mentalitete in kulture! Iz principa discipline moramo vztrajati in napeti zadnjo energijo, da sprečimo temne namere federalistov, defetistov, oportunistov, ki nas hočejo internirati in izolirati v nekak separatističen kurnik, da v njem životarimo, dokler ne poginemo ali se nas ne usmili tuja ujeda in odnese ves kurnik.

Zdravniki se zavedamo svojega socialnega stališča in socialne misije, dobro vemo, da nas nazivajo drugi stanovi radi dolgotrajnosti in važnosti študija cvet inteligence; vsak dan doživljamo v strahu in ljubezni, da smo pomočniki in zaupniki v najtežjih urah naroda, ki se obrača z največjim zaupanjem na nas v vseh zadevah življenja. Tega zaupanja narodovega ne smemo varati; kakor ga ne zapuščamo v mukah telesne bolezni, tako se ne smemo potuhniti in se mu skriti sedaj, ko kliče na pomoč v hudi duševni bolezni, imenovani »separatizem«. Stopimo možko in odkrito pred narod, z odločno besedo mu vlijmo protistrupa, da ga imuniziramo proti infekciji separatizma!

Ideja jedinstva je zmagala na krvavih poljanah, a sijajneje je zmaga na bojišču duhov! Kaj nas briga, gospodje, če so za trenutek nadvladali separatisti! Saj smo vendar misleči prirodoslovci in vemo, da linija razvoja ne vodi naravnost, ampak se valovito vzdiguje in pada. No, trenotno smo pali v nižave separatizma, da se tem jačji in jedinstvenejši dvignemo. Ponosni smo na vsak udarec, vsak uspeh separatistov nam le podvoji odporno silo, v porazu ne klonemo, ampak rasemo, kakor se pravi o Katonu mlajšemu: Victrix causa diis placuit, sed victa Catoni! Sicer pa farsa separatizma ni nič novega in interesantnega za nas, saj se je v isti ali še v durnejši obliki odigravala že v začetkih nemškega in italijanskega ujedinjenja. Mej ljudmi se dobe pač povsod in vedno iste kreature! Sedaj ne priznava vitalni imperativ jedinstvene države v Nemčiji nikakih Prusov, Bavarcev, Saksoncev, Frankov, Svabov itd., ampak samo Nemce, in suverena Italija govori ponosno samo o Italijanih. Kje so Pijemotezi, Sardinci, Benečani, Toskanci itd.? Po istem prirodnem zakonu zmagajo tudi pri nas »Jugoslove«

Fr. Ž.

Zgodba Janeza Kosa.

Vrgel je šop popisanih listov predme na mizo. »Beri,« je dejal, »radoveden sem, koga porečeš!«

Prijatelj moj je Ljubljančan in mu služi za vsakdanje občevanje s svetom ljubljansko kogavsko narečje.

Dejal je, da je trem osebam že dal, da so brali, pa so popokali od smeha.

Nisem načelen nasprotnik smeha, ali ga čislam le v mejah družabne dostojnosti in telesne dobrobiti. Da bi od smeha počil, ni na sporedu mojih želja. Toda nisem zadevnih besed kogakavskega prijatelja štel za resne in resnične do zadnje pičice, kajti mož je odvetnik. In ko mi je spokojena večerna ura prinesla potrebnega časa, sem liste vzel v roko brez razburjenja in brez strahu, toliko da sem telovniku odpel gumb, da s pota spravim sleherno oviro obljubljenemu smehu.

No, se je stvar pričenjala dokaj vsakdanje.

Moj prijatelj, kogakavski odvetnik, je imel klijenta Janeza Kosa. Ta Kos je bil bojevit petelin in bi se imel zbog te svoje lasnosti zagovarjati pred ljubljanskim sodiščem. Pa je stalo v onem šopu listov, kako mu je njegov zastopnik in trikratni moj prijatelj pisal z najodličnejšim spoštovanjem, kakršno pač gre takemu ptiču, da bo ta in ta dan in to baš 17. avgusta glavna razprava, naj sigurno pride, da sodišču razloži osebno svoj zagovor, kajti njemu, odvetniku, takega zagovora ne bi verjeli. Skratka bilo je navadno opravilno pismo, po tarifi vredno 21 K 80 v s papirjem vred in priporočeno poštnino.

Toda je bila domovina baš one dni pozvala Janeza Kosa na orožne vaje in je bival Janez Kos daleč od domačih livad tam preko v katerem koli kraju s končnico -ac in se z neumorno vstrajnostjo vežbal v drznih gibih in počepih, v junaškem rotenju in domorodnem kolu.

Pa mu je dospelo v roke na belem listu odvetnikovo pisanje pa je šel in se javil komandirju: »Tako in tako, 17 avgusta treba da sem v Ljubljani.«

In zdajle postaja stvar zanimiva, kajti se v šopu listov pričenja cirilica.

Ni stvari pod dragim Bogom, katera bi mi povzročila toliko čiste radosti kakor cirilica, ne tiskana — na tiskani cirilici ni kaj posebnega — ampak pisana.

Vzameš list v roke, na prvi mah spoznaš, s cirilico je pisan, in že te prevzame prijetna napetost, kaj ti razodene pisanje.

Pa se lotiš branja, besede za besedo, črko za črko — saj pisati si se bil učil azbuko in jo takorekoč znaš. Prizadevaš si in ti prizadevanje rodi presladek sad: kos besede pogodiš, kos besede uganeš pa imaš celo in si je vesel, kakor da si našel kronico in je pravilno žigosana.

Seveda lahko ni čitanje, dasi takorekoč znaš in sam pišeš azbuko. Je reč pač taka, da kreše svoje kavke vsak ciriličar po svojem osebnem navdahnenju in mu je mar kakor lanskega snega, ali se mu pisanje zlaga z navodili v početnici, ki je vir tvoji učenosti.

Holaj! trije i brez pike pa s črto spodaj kaj je to? S črto spodaj bi bil t, brez črte bi bil š, toda s črto spodaj? Vedi in pomni: tudi š. Črta spodaj je odveč, pa ko stvar premišljujem, se mi zdi, da ima nemara vendarle svoj pomen, in ta pomen ji je namen, da naj služi izpodbudi bralčevega zanimanja. Ali kali! — Potem vzemimo veliki D! Veliki D piše ciriličar tako kakor malega, pa bi ga pravzaprav ne smel, ako naj verjamemo početnici. — In še naletiš na črko, ki je na las podobna našemu t. Kaj je to? Kaj je to? Azbuka nima take črke. Si jo ogleduješ s te strani, si jo ogleduješ z druge, ugibaš sem, ugibaš tja, živio pa jo imaš: t je, naš t, hvala Bogu!

Pa ima cirilica svoj t, svoj pošteni, zgodovinsko utemeljeni in mednarodno priznani t. In se vprašuješ: Svoj lepi, domači, vajeni t ima, čemu se potem ciriličar poslužuje tujega latinskega? Čemu? Mislim, da se ne motim, a tebi, brate federalist in avtonomist kri sramu in kesa naj ti šine v lice: ta latinski t je pomenljiva žrtev zavednega ciriličarja na altarju narodnega edinstva! Tako je in nič drugače.

V posebno naslado mi je torej bilo, da se nadaljne zgodbe Janeza Kosa kretajo v cirilici, in sem se spravil nadnje in nisem odnehal, da sem jih pogodil in dognal.

Janeza Kosa komandir je odvetnikovo pismo vzel v roke in ne dvomim, da je narobe i njemu nudila naslado okolnost, da je bilo pismo pisano z latinico. Gotovo mu je nudila naslado, toda se je uklonil predpisom službe. Zapostavil je osebne občutke in ni odlašal, da predloži odvetnikovo pismo svojemu komandantu v »nadležnost,« in je tako storil in je imenoval v svojem poročilu zadevno pismo akt in je pisal vse, prav vse m čisto po naše v prid omenjenemu edinstvu, a vse l v izpodbudo bralčevega zanimanja kakor naš n.

Pa je hitel tudi komandant in je istega dne — to je bilo 14 avgusta — predložil »akt« višjemu komandantu s kratkim, pa jedrnatim poročilom dvajsetih besed in je od teh dvajsetih besed čisto nečitljiva le ena.

No, je bil višji komandant vrlo inteligenten mož, ki je že moral imeti svojih izkušenj z odvetniki, pa se mu je zdelo umestno, da najprej piše oblastvu v Ljubljano in ga vpraša, je li res kar sporoča odvetnik, da mora Janez Kos ta in ta dan in to baš 17. avgusta priti v Ljubljano; pa je akt z naročilom tega vprašanja vrnil komandantu in so vsi g pisani kakor naš r, a vsi r kakor naš grški gama.

Komandant je prejeto naročilo dne 17. avg. odstopil komandirju v izvršenje, pa je komandir naročilo izvršil in pisal že naslednjega dne

ni« vse separatiste. In plemenska imena ohranijo v dosedanjem obsegu vso pomembnost historične svetinje.

Višja dobra previdnost je nad tisoč let ločene jugoslovenske brate zopet združila in jih za nagrado vsega tisočletnega trpljenja nastanila skupno v močni, krasni in bogati trinadstropni trdnjavi SHS sposobni kljubovati vsem notranjim in zunanjim viharjem. Ali je mogoče, da bi hoteli sedaj v tisočletnem boju in trpljenju priborjeni skupni dom porušiti na ta način, da bi eden bratov trgal streho, drugi izpodkopaval temelje in tretji podiral stopnice? Ob sili še vsakdanje logike razbije svojo glavo vsaka separatistična čustvenost kakor uporno, gnilo jajce, ki je v puhli domišljavosti naskočilo kremen - skalo.

Slovenski zdravniki smo navdušeni in iskreni Jugosloveni, pripravljeni žrtvovati za idejo narodnega jedinstva zadnje, kar imamo. Zato obsojamo in odklanjamo separatizem v vsaki obliki, ker ogroža naš državni obstoj po metodi vseh sovražnikov: divide et impera! In že danes pozdravljamo in kličemo dobrodošlico vsem jugoslovenskim kolegom, ki prihite v Ljubljano na III. godišnji skup »Jugoslovenskog lekarskog društva«, da manifestirajo z nami za narodno jedinstvo — proti separatistom.

Da ne bo nepotrebnega nesporazuma, gospodje, povdarjam, da se niti taknil nisem besede »avtonomija«, saj smo vendar zdravniki biologi ter imamo opraviti v prvi vrsti s človeškim telesom, ki je samo čudovito organizirana skupina organov, avtonomnih edinic, stoječih pod vodstvom centralnega živčevja. Vsak separatizem kateregakoli organa znači bolezen celote! Zato pa sklepam s parafrazo besedi neporaznega rimskega kveruIanta, Katona starejšega: ceterum censeo, separatismum esse delendum!

Krajevna imena v Julijski Benečiji.

Italijani še vedno niso zadovoljni. Pospravili so sicer Julijsko Benečijo in so v njej tudi neomejeni gospodarji, ali kaj, ko pa je vse eno večina Julijske Benečije slovenska. In tega dejstva nikakor ni mogoče utajiti, ker ga prejasno vidi vsak, tujec ali domačin, ako le pride v Julijsko Benečijo. To silno dejstvo so slovenska krajevna imena. Zato ni čuda, da so se spravili po vseh drugih nasiljih Italijani tudi na slovenska krajevna imena v Julijski Benečiji. Kako naj doné ta v prihodnje po italijansko, za to daje »Piccolo« od 21. junija zanimiv recept.

Napisal je ta recept Nicolo Cobol (nekdaj se je reklo Kobal), in sicer v reviji »Alpi Giulie«.

Ta Nikolaj Kobal pravi, da mora sedaj, ko je Julijska Benečija ne samo zaradi zmage, temveč tudi zaradi zgodovine in zaradi narodnostnega razvoja laška, postati tudi zunanjen značaj dežele laški. Brez šovinizma, pa tudi brez slabosti se mora to izvesti, in zato morajo krajevna imena v Julijski Benečiji pod uniformo italijanskega jezika.

To se more izvršiti na več načinov. Slovanska imena, ki so za Italijane sicer nečitljiva, ki pa se naslanjajo na antična imena, ta lahko ostanejo, ker se dajo zelo lahko italijanizirati. To se zgodi tem lažje, ker Slovani sami laška imena zelo lahko izgovarjajo.

Poleg takih antičnih imen pa so še imena, ki se razlikujejo od italijanskih le po pravopisu. Ta se pišejo odslej le v italijanskem pravopisu, in stvar je v redu. Čisto vse eno je, ali se piše Bazavica, Kreplje, Slivnica in Lipica ali pa Basovizza, Creplje, Sleunizza in Lipizza. Po ostalih barbarstvih je pač tako pekedranje imen nekaj čisto nedolžnega.

Kot drugo generalno sredstvo pa naj služi prevod imen, osobito takih, kot gornji, spodnji, reka, gora itd.

Ker pa vse to še ne zadostuje, pa se naj izvrše še specijalne amputacije na slovanskih krajevnih imenih.

Kot prvo se naj prepove vse novejše krajevne izraze, ki so jih nasiloma stvorili Slovani in Nemci pod avstr. zaščito (!). Tako na pr. imena kot Koper, Poreč, Tržič in druga se naj takoj prepovedo. Kako se vendar more glasiti Capo d' Istria, ki je dala Vergerija, Koper? Povsod morajo na dan zopet italijanska imena, ki jih je zatrla Avstrija, »protektorica Slovanov«. (Večje neumnosti se pa težko bere. Op. ured.)

Druga kolosalna amputacija bi tudi imela sijajne uspehe. To je vse slovanske »spakedranke« morajo izginiti. Imena kot Štanjel, Št. Jak. Skocjan, Šmarje, treba, da izginejo Ker kaj pa so ta imena drugo kot St. Daniele, S. Giacomo, S. Cancian o in S. Maria! Imena kot Truže, Rodin, Dutovlje pa niso drugo kot Ciruscolo, Roditti in Duttogliano. Vidite, kako sijajno napreduje italijanizacija naših lepih imen.

Silno preprosto je tudi drugo sredstvo. Vsem krajevnim imenom ki končajo na ič in ki večinoma izhajajo iz osebnih imen, se izpusti ič, pa imate laška imena, tako pristna kakor kjekoli v Siciliji. Tomašič, Vizintinič — pa mirna Bosna.

In končno pa privleče izvrsten jezikoslovec Cobol na dan še vsa latinska imena, ki jih je kdaj kdo napisal, ki naj izpodrinejo slovenska. Vodnjan je Dignano in nič drugače. Krajevna imena na an pa naj ostanejo, ker je končnica an dokaz njih pravega italijanskega izvira. Tako na primer Signan, Barban itd.

Razen vseh teh neumnosti pa je povedal g. Cobol tudi eno pametno. Nemška imena se naj namreč sploh zatro, ker nimajo Nemci v Primorju ničesar iskati. Dragi Cobol menda ne ve, da so to pač vedno zahtevali Slovani, da pa so nasprotovali temu vselej Italijani, ki so bili najboljši zavezniki Nemcev in prav sijajni avstrijakanti.

Če pa mislijo Italijani, da bodo z veriženjem slovenskih imen izbrisali slovenski značaj Primorja, se pa silno motijo. Ker krajevna imena bodo ostala, ker žive med narodom in vsi napori italijanske vlade bodo ravno tako brezuspešni, kakor so bila prizadevanja avstrijske vlade.

In vsaj to bi mogli znati primorski Italijani, ki so bili vedno tako dobri Avstrijci.

Politične vesti.

= **Pred vladno krizo?** Beograd, 24. junija. Vsled težkoč, ki so nastale radi muslimanskih zahtev o ustanovitvi oblasti v mejah Bosne in Hercegovine (muslimanski klub namreč zahteva, da smejo oblasti obsegati samo ozemlje v dosedanjih mejah Bosne in Hercegovine) so se popoldne v ustavotvorni skupščini razširili glasovi, da stoji vlada pred krizo. Vaš dopisnik se je o tem informiral na kompetentnem mestu ter zvedel, da so nekateri ministri res izjavili, da se muslimanski predlogi nikakor ne smejo sprejeti. Dejstvo je, da se težkoče pojavljajo za to, ker hoče vsak parlamentarni klub pred definitivnim glasovanjem o ustavi kolikor največ mogoče izkoristiti situacijo. Muslimani so predlagali k novi redakciji čl. 135 dodatek, v katerem zahtevajo, da se razmejitev oblasti v Bosni in Hercegovini sme izvesti samo v sedanjih mejah. Muslimani so namreč proti razdelitvi muslimanov. Danes popoldne po seji ustavotvorne skupščine je imel muslimanski klub konferenco, na kateri se je razpravljalo o nastalem političnem položaju. Klub je sklenil, da na noben način ne popusti od svojih zahtev in da vztraja pri svojem predlogu. Med tem pa se je proti večeru situacija izboljšala ter je upanje, da se bo jutri našel temelj, na katerem bo prišlo do sporazuma glede končne stilizacije čl. 135. Jutri imata demokratski in radikalni klub važne konference o novem političnem položaju.

= **Poincaré v Srbiji.** »Balkan« poroča iz Pariza: Iz zanesljivega vira smo zvedeli, da je g. Poincaré, bivši predsednik francoske republike, izrazil pokojnemu gosp. Vesniću željo, da obišče s svojo soprogo Srbijo, kjer si hoče ogledati naše zgodovinske kraje in naše stare samostane. Njunin prihod bi bil popolnoma zasebnega značaja. Na potovanju bi ga spremljala dva profesorja zgodovine, Francoz in Srb, ker namerava g. Poincaré svoje potovanje opisati. Srbski narod bi na vsak način sprejel njega in njegovo soprogo kot svoje najdražje goste. Kakor smo zvedeli, nameravata gosta preživeti kratek čas v kakem našem samostanu ali kopališču, kjer bi prišla v neposreden stik z našim narodom. Morda je to potovanje vsled smrti g. Vesnića odgodeno, vendar moremo pričakovati, da bo g. Poincaré vkljub temu obiskal naš narod.

= **Delo jugoslovenskih poslancev v rimskem parlamentu.** Poslanec Wilfan je stopil v zvezo z vsemi strankami in jim očrtal položaj našega naroda. V zbornici sami je glavni govornik Jugoslovenov. Poslanec Lavrenčič je posredoval v raznih osebnih zadevah, med drugim tudi za bivše uslužbence na Lipici in v Prestranku. Poslanec dr. Podgornik je interveniral v prilog »Združne zveze« in »Goriške zveze« radi zamenjave denarja. Na ugoden uspeh se more upati. Poslanec Šček je oddal osrednjemu uradu za nove pokrajine sledečo spomenico: 1. Vse slovenske ljudske šole se naj vzpostavijo. 2. Gimnazije v Pazinu, Trstu in Gorici se naj na novo otvorijo. 3. Obnova poljedelske šole v Gorici in hrvatska poljedelska šola v Istri. 4. Ustanovitev ozir. obnovitev slovenskih realk, trgovskih in obrtnih šol v naravnih središčih Primorja. 5. Pospeševanje obnovitve v vojni poškodovanih hiš. 6. Pospešitev izplačila vojne odškodnine. 7. Pogozdovanje na Primorskem. 8. Takoj se naj odpravijo zapreke pri dostavljanju »Pučkega Prijatelja« in »Goriške Straže«. 9 Dovoli se naj ustanavljanje novih društev; obstoječim društvom pa se naj dovoli svobodno delovanje. 10. Vlada naj takoj konča aišistovsko nasilje. 11. Odškodnina se naj izplača vsem, ki so trpeli vsled požiga, uničenja blaga za časa volitev. 12. Svoboden prehod preko meje Jugoslavije brez posebnih pristojbin. 13. Svoboden uvoz knjig in časopisov iz Jugoslavije. 14. Vsi, ki so v zaporih, se naj takoj zaslišijo in nedolžni izpuste. 15. Vlada naj zajamči svobodno vrnitev onim, ki so zbežali radi fašistovskega nasilja.

= **Pogoji zemljeradnikov.** Dne 24. t. m. je imel zemljoradniški klub sejo, na kateri je od g. Pašića zahteval 1.) da se popravita čl. 42 in 43 ustavnega načrta, ki govorita o agrarni reformi; 2.) da se prehodne odredbe ne smejo uzakoniti, preden ne pridejo pred skupščino; 3.) da se oblasti v državi ne razdele po številu prebivalstva, temveč po gospodarskih in pridobitvenih potrebah posameznih pokrajin. Ako vlada teh zahtev ne sprejme, bo glasoval zemljoradniški klub proti ustavi.

= **Socijalni demokrati in ustava.** Beograd, 24. junija. Danes se je razgovarjal socijalnodemokratski poslanec Nedeljko Divac z ministroma Pašićem in Pribičevićem. Ministrski predsednik je ponovno apeliral na socijaliste, naj glasujejo za ustavo. Poslanec Divac je zahteval, naj vlada informira socijaliste o pravi situaciji in ako ima vlada res večino za sprejetje ustave. Ako bi socijalisti glasovali za ustavo, bi predvsem zahtevali, da se gotove stvari v ustavi spremenijo v duhu socijalnodemokratskih zahtev.

= **O razdelitvi države.** Konferenca zastopnikov vladnih skupin je danes dopoldne sprejela nastopno redakcijo člena 135.: »Zakonski načrt o razdelitvi države na oblasti, kakor tudi o ureditvi oblasti (čl. 95) in o prenosu dosedanjih pokrajinskih pristojnosti na ministrstvo in oblastne uprave (čl. 134) mora vlada predložiti v roku 4 mesecev narodni skupščini v rešitev. Ako narodha skupščina ne bi tega načrta v roku treh mesecev rešila, se ima ta izvesti po predpisih čl. 133 o izenačenju zakonodaje in uprave v državi. V kolikor bi isti po skrajšanem postopanju ne bil predložen v roku dveh mesecev, se ima urediti s kraljevsko odredbo v roku enega meseca dni razdelitev države skupno z razmejitvijo pokrajinskih uprav v zmislu člena 95, ustave, ki velja, dokler se ne redigira z zakonom, ako se razdelitev države ne bi izvršila niti po prvi, niti po drugi točki tega člena. V tem slučaju bi se imelo osnovati v Hrvatski in Slavoniji štiri oblasti.«

= **O redu in radu.** Beograd, 24. junija. Včeraj dopoldne se je vršila konferenca zastopnikov političnih skupin pod predsedstvom ministra Gjuričića, kateri so prisostvovali tudi socijalisti. Razpravljali so o naredbi o »redu i radu« in o spoštovanju države. Socialisti so izjavili, da ne morejo sprejeti te naredbe predvsem radi tega, ker prepoveduje stavke. Zavzeli so ostro stališče zoper naredbo, ker suspendira novo ustavo, še preden je bila sprejeta.

= **Nov volilni red za trgovske in obrtne zbornice.** Beograd, 24. junija. Minister za trgovino in industrijo je ukazal trgovskim in obrtnim zbornicam v Splitu, Sarajevu in Ljubljani, da morajoh pričeti z delom za sestavo novega volilnega reda, ker je stari avstro - ogrski zakon izgubil svojo veljavo.

= **Škofje pri Pašiću.** Predsednik ministrskega sveta g. Pašić je 23. t. m. sprejel v avdijenci g. Antona Akšamovića, djakovskega škofa in dr. Dionizija Naradvija, apostolskega administratorja škofije križevaške.

= **Povratek ministra Miletića.** Beograd, 24. junija. Danes se je vrnil minister za pošto in brzojav g. Miletić, ki se je zdravil v Avstriji. G. Miletić prevzame jutri posle svojega ministrstva.

= **Komisija ministrova za agrarno reformo.** Beograd, 24. junija. Včeraj je odpotovala iz Beograda posebna komisija ministrstva za agrarno reformo, ki ima nalog, da izvrši revizijo razdelitve veleposestev.

= **Državni proračun.** Vprašanje novega proračuna se zdi, da se je zopet povrnilo v prvotno fazo. Kakor se je že javilo, je bil proračun v glavnih konturah že gotov, samo še nekaj oddelkov je bilo treba pregledati, pa bi se bil proračun predložil v splošno revizijo. Predvčerajšnjim pa so vse državne oblasti predložile nove zahveve po povišanju predvidnih nakazil. Ministrstvo za promet, čigar proračun je bil že določen za poldrugo milijardo dinarjev, se je znižal na 800 milijonov dinarjev ter so bile odbite vse zahteve po nakazilih za poprave in za graditev novih objektov, ker se bo za to uporabilo posebno investicijsko posojilo. Pomočnik prometnega ministra Jolič se zopet pogaja s komisijo za sestavo proračuna. Tudi ministrstvo za vere je zahtevalo, naj bi dobivali duhovniki ravnotake plače, kakor državni uradniki. Finančni minister ni mogel ugoditi tej zahtevi, ker stvar še ni zakonito določena. Ministrstvo za vere pa vseeno vztraja pri svoji zahtevi.

= **O sekvestrih.** Beograjska »Politika« poroča, da se je ministrski svet v eni zadnjih sej pečal z vprašanjem sekvestriranih posestev in piše: Avstrijska vlada je zatožila našo državo pri Zvezi narodov, ker so imetja avstrijskih državljanov pod sekvestrom. Zdi se, da je Avstrija pozabila na to, da so vsa ta imetja sekvestrirana za časa vojnega stanja in na podlagi našega zakona o ravnanju z imetjem neprijateljskih državljanov. Poleg tega je bila ravno Avstrija, ki je februarja 1919 stavila pod zaporo naše depoje in vso našo imovino. To je storila za to, da bi si zasigurala davek na imetje. Vzrok te zapore pa je v resnici ta, ker je hotela Avstrija izvrševati nad nami pritisk. V Avstriji je bilo nad milijardo kron našega imetja. Naši državljani so vsled padca avstrijske valute oškodovani za več kot 800 milijonov kron. Zanimivo je, da se je naša vlada spustila v pogajanja za rešitev vprašanja o sekvestrih, sedaj pa je Avstrija prinesla to vprašanje pred mednarodni forum, čeprav pogajanja glede sekvestrov še niso končana!

= **Politika Vatikana proti nam.** Splitsko »Novo Doba« priobčuje iz Rima pismo, v katerem pravi, da naši biskupi niso ob nikaki priliki ničesar sklenili v prid staroslov. jezika v bogoslužju, odkar imamo svojo državo. Res je le to, da so prve dni po prevratu v onih burnih dneh bili izdali v Zagrebu proglas za staroslovensko službo božjo. Ali Vatikanu niso nikdar izrazili naše tozadevne želje in tega tudi niso storili na svojem zadnjem bivanju v Rimu. Kar se je pisalo glede pripustitve za ritual v našem jeziku, ni to nikaka nova pridobitev, marveč je to že stara stvar, zdavna odobrena s strani rimskih papežev. Čujejo pa se glasovi, kakor da so se naši biskupi postavili na stališče rimske kurije, ki vidi v uvedbi staroslovenske službe božje neko približevanje k pravoslavju in se jej zdi, da bi staroslovenski jezik mogel postati nevaren za rimsko cerkev, ker se ga poslužuje tudi pravoslavna cerkev. Kurija vidi nevarnost toliko večjo, ker smo sedaj v jedni in isti državi. Tudi vprašanje zavoda sv. Jerolima stoji slabo. Italijanska vlada ne kaže nikake volje da bi rešila to vprašanje nam v prilog. Vatikan tudi ni v nobeni stvari naklonjen Jugoslovenom, kakor da so mu vse naše zadeve deveta briga. Tako tudi noče na teritoriju, ki nam je pripadel od Madžarske, postaviti apostolskega administratorja, da bi se tako rešili prevratnega vpliva jurisdikacije madžarskih biskupov. Za Reko pa je svoj čas v prilog Italijanom takoj postavil apostolskega vikarja.

= **Črnogorski major** Nikolajević, ki je bil kot piše »Piccolo« 17 krat ranjen, si je pognal dve kroglji v srce, ker ni mogel prenesti tega, da bi bil razorožen in odpravljen v koncentracijski tabor. Težko ranjenega so pripeljali v bolnico. »Piccolo« toči za njim krokodilske solze. »Ubogi Črnogorci, ki jim verujejo«.

= **S slavo pokrita laška armada.** Največji vihar je izval v laškem parlamentu dr. Vilfan, ker je dejal, da trpi naše ljudstvo v Primorju od nasilju ital. vojske. Vse se je vzdignilo proti njemu in sam Giolitti je protestiral proti temu, ker je ta napad na laško armado, ki da je s slavo pokrita. Rečemo samo, naši Dalmatinci in Bosanci, ki so tako pogosto gledali italijanskim vojakom v hrbet, so se prav nebeško zasmejali ko so zaslišali o »s slavo pokriti laški armadi«. Nismo vedeli, da je Giolitti tudi Ammorist!

= **Žrtve tujcev.** Posledice rapallske pogobe pričenjajo delovati in tako je končana tudi črnogorska vojska kralja Nikite. Kakor poroča »Piccolo« od 22. junija, so bili preostanki črnogorske vojske v Italiji, ki naj bi izvojevali Nikiti zopet prestol, razoroženi in bi se imeli odpeljati ali v Rusijo ali pa v Črnogoro — v koncentracijske tabore. Naravno, da je razpust armade silno zadel Črnogorce, ki sedaj bridko kolnejo Italijo, ki jih je zapustila in izdala Srbom. Toda plačilo tujcev je bilo vedno nehvaležno in Črnogorci se pač naivni, če so pričakovali kaj drugo. Bili so Italijanom potrebni, ko so jih rabili ti kot orožje za sklenitev za Italijane ugodne rapallske pogodbe, toda sedaj je ta sklenjena in Črnogorci morajo iti. Bojimo se le, da Črnogorci ne bodo izpoznali resnice, da namreč nikdar ni bilo dobro iti s tujcem proti bratu in da zato udarca ne bodo prenesli tako ko treba, kot maščevanje bratomornega dela.

= **Giunta, tržaški voditelj fašistov,** je izjavil, kakor poroča »La Sera«, da naj bo poslanec Wilfan uverjen, da ne postane Trst nikdar slovanski, ker ga varujejo fašisti, ki so pripravljeni na vse. Ali je morebiti gospod Giunta pripravljen tudi tudi na to, da odleti lepega dne iz Trsta.

= **Italijanski glas o francosko-nemškem gospodarskem sporazumu.** »Stampa« trdi, da je nameravan francosko - nemški gospodarski sporazum brez političnega značaja nemogoč. Nadalje dvomi o možnosti gospodarske pogodbe z Nemčijo, katero hočejo Francozi hitro in temeljito eksploitirati in pravi, da francosko - nemški sporazum brez pomoči Anglije, Italije in Zedinjenih držav ne more rešiti evropskega problema.

= **Odklonjena zahteva po vojni odškodnini.** »Petit Parisien« poroča, da je reparacijska komisija odklonila zahteve po izplačilu vojne odškodnine, ki jo mora plačati Nemčija, nastopnim državam: Poljski, Boliviji, Kitajski in Peru.

in je bilo to dne 18. avgusta, oblastvu v Ljubljano. Pa ni pisal na prizadeto oblastvo, nego se obrnil z vprašanjem na neprizadeto in to ne brez vzroka, kajti je od neprizadete strani pričakovati vsekakor bolj nepristranskega in zato zanesljivejšega odgovora, nego od prizadete, in so v pismu vsi e in vsi a in vsi s pisani enako kakor o in je stalo v tem pismu od 18. avgusta vprašanje, ali je res treba, da bodi Janez Kos dne 17. avgusta na sodišču v Ljubljani.

Pa je vprašana oblast v Ljubljani prejela pismo in ga razumela v celoti kakor v vseh podrobnostih, le ni razločila kraja, odkoder je prišlo. In se je z vnemo lotila predmetne poizvedbe in jo vestno opravila. Toda ni šla sodišča vprašat, kaj ima z Janezom Kosom — ako se onim tam preko ni videla primerna ta pot ne more biti primerna niti zaprošeni oblasti — ampak je šla in vprašala mojega prijatelja, odvetnika kogakavca, in ta ji je povedal, kar je itak stalo v njegovem pismu, da je namreč Janez Kos imel 17. avgusta razpravo. In je ljubljanska oblast z veseljem vzela naznanje to pojasnilo in ga sporočila naprej z dopisom od dne 25. avgusta, a ker kraja, od kodex je prišlo vprašanje, ni mogla razločiti, ga je verno, črko za črko na okenski šipi preslikala s pisma in vrgla pisma v nabiralnik in je pismo res našlo svoj cilj, nemara kakor najde konj sam svojo pot v domači hlev, če je prav voznik zaspal na vozu.

Pri polku so ta odgovor prejeli in je šel odgovor od komandirja na komandanta in je dal komandant z rešenjem od 16. septembra na znanje mestnemu županstvu v Ljubljani, da polk nikakor ne more Janeza Kosa na dan 17. avgusta poslati v Ljubljano, ker je vežbanje imenovanega redova baš v najboljšem teku. In ni imel župan ljubljanki prav nič posla pri vsej tej stvari ali vsekako je bila hvalevredna pozornost od strani polka napram ljubljanskemu županu in njegovim vrlinam tako na političnem kakor na literarnem polju, da so odgovor naslovili baš nanj.

In je ljubljanski gospod župan z znano svojo točnostjo odredil nadaljne poslovanje o tem pismu in je šel in razposlal svoje može in so iskali in so našli Janeza Kosa in njegovega zagovornika in dognali, da je vse v redu in da sedi Janez Kos zato, ker je bojevit petelin, že v kurniku in da je bil 17. avgusta, ko je bilo njegovo vežbanje v sacu baš v najboljšem teku in ga domovina nikakor ni mogla pogrešati, vendarle pri glavni razpravi v Ljubljani in je še tisti dan nastopil prisojeno mu kazen, kajti je bil do tedaj že izvršil svoje vaje tam preko z najsijajnejšim uspehom tako v drznih gibih in počepih kakor v junaških rotitvah in v domorodnem kolu.

To je vsa zgodba Janeza Kosa, ki so zaradi nje baje trije počili od smeha.

Nevem, ali so res, pa če so, se mi zdi, da jih ni škoda.

Jaz nisem malenkosten, preziram postranske stvari in ne zdi se mi vredno, da bi se jim muzal. Ali sta mi všeč ponos in samozavest naše vojske. Bogme, naša vojska da je le hotela 16. septembra poslati moža na glavno razpravo, vrščo se 17. avgusta, pa bi ga bila poslala in bi se bila zanesla, da bo mož odpravljen 16. septembra, pravočasno se javil do 17. avgusta na odrejenem mestu. Morebiti da naravni zakoni, veljajoči še v naši pokrajini, nasprotujejo temu računu, ali je to malenkost. Poglavitna stvar je duh, ki vlada vojsko, in ta duh ne pozna zaprek.

Zapel sem spet telovnik in mi je bilo žal, da sem ga sploh odpel.

Telefonska in brzojavna poročila.

Iz italijanskega parlamenta.

Dva slovenska govornika. — Wilfanova lekcija tržaškim fašistom.

— Rim, 24. junija. V včerajšnji seji sta govorila tržaška fašista Giunta in Suvich. Zadirala sta se v zahteve jugoslovenske in nemške manjšine ter jima odrekala vse pravice. Giunta je zlasti ostro napadal poslanca Wilfana, trdeč, da je njegova navzočnost v italijanskem parlamentu dokaz prevelike italijanske popustljivosti in da je njegova oseba v sramoto italijanske zbornice. Dr. Wilfan je odgovoril Giunti čisto mirno: »Prvo točko v svojem volilnem programu je postavil poslanec Giunta s požigom hotela »Balkana« v Trstu. Takrat je hujskal z ognjenimi besedami maso na požig in masa ga je ubogala. Ta požar mi je vzel vse, kar sem imel, ali nočem prihajati z očitanji, trdim pa, da namen ne posvečuje sredstev! Patrijotska čustva spoštujem, ali vedite, da Italije ne boste rešili z revolverji in palicami. Vaše delo je delo parasitov, ki žive od dela drugih. Fašisti so divjali nad Wilfanom, on pa je nadaljeval mirno: Tudi mi imamo svoje ideale, tudi mi imamo domovino in zahtevamo, da jo tudi Vi spoštujete. Na očitanja o avstrijanstvu, odgovarjam, da nisem bil vojak

— poglejte moja očala, v vojnem času sem služil svojemu narodu, kolikor sem le mogel. Ko je prišel svoj čas cesar Karel v Trst, ga je sprejel, ker ga je menda moral, vaš župan, sedanji senator Valerio. Ob napovedi vojne Srbiji s strani Avstrije so se valile italijanske množice po Trstu ter kričale »Smrt Srbom!«. Priporočam vam zato, da opustite tako politikovanje ter pričnite rajši delo pomirjevanja brez sovraštva in brez hudobije. Giunta je zakričal, da je Trst italijanski. Wilfan je odgovoril: Mi smo neodrešeni, toda ne irredentisti.

S fašisti je polemiziral nato Nemec Reut-Nicolussi, pozivajoč vse poštene Italijane, zlasti pa poslance vojake, da ako so res nosili svoje orožje s častjo, naj pokažejo, da znajo biti kavalirji.

Potem se je oglasil k besedi jugoslovenski poslanec Virgilij Šček: Izvajal je, da se kot italijanski državljan jugoslovenske narodnosti zaveda popolnoma vseh dolžnosti, ki ga vežejo do Italije. Zastopal bo vedno tendence za zbližavanje med obema narodoma (Odobravanje). Omenjal je silne krivice, ki se gode Jugoslovenom, izražajoč željo in prepričanje, da ne gre za sistem, ampak samo za epizode. Jugoslovene, ki so postali z aneksijo italijanski državljani, čaka v bližnji bodočnosti silno važna naloga. Oni morajo vpostaviti in utrditi prisrčne odnošaje med Italijo in Jugoslavijo, ker interesi obeh držav in človečanstva to odločno zahtevajo. (Odobravanje.) Konec seje.

— d Rim, 23. junija. Na današnji seji zbornice je poslanec Giunta ponovno napadal Nemce. Poslanec dr. Reutt-Nicolussi je odgovoril, da ve iz lastne izkušnje, da so bili Italijani v vojni viteški nasprotniki in je pozval nasprotne stranke, naj bodo taki tudi v parlamentu. Njegove besede so izzvale veliko odobravanje. Nemški in slovenski poslanci nameravajo protestirati proti temu, da jih hoče večina izključiti iz udeležbe pri odsekih.

— dRim, 24. junija. Delovni minister Labricla je umaknil svojo ostavko.

— — —

Francosko-nemška pogajanja.

— d Nauen, 24. junija. Francoska strokovnjaka Schysson in Lefevre sta se danes vrnila v Pariz, kjer bosta drugi teden sodelovala pri nadaljevanju nemško-francoskih pogajanj glede reparacij. Državni tajnik Bergmann in nemški delegat Guggenheimer prideta v Pariz 27. t. m. Po vesti pariških listov je izjavil Loucheur, da Nemcem ni odpustil dajatev v svrho obnovitve razrušenih pokrajin, kakor so to pisali nekateri časopisi.

— — —

Podmornica „Deutschland".

— d Nauen, 24. junija. Po vesteh iz Pariza, so te dni Francozi uničili prvo nemško podmornico »Deutscland«, ki je svoje čase pod vodstvom kapetana Königa prepluvala Atlantski ocean. Francoske ladje so uporabile podmornico »Deutschland« kot cilj pri topniškem manevru.

— — —

Boljševiki v vojnem stanju z Japonsko.

— d Nauen, 24. junija. Za vrhovnega poveljnika v Vladivostoku je bil izvoljen general Semenov. Po vesti iz Revala, je naznanila sovjetska vlada, da se nahaja z Japonsko v vojnem stanju, ker so Japonci kljub določbam mirovne pogodbe iz leta 1905 zasedli nekatere točke v vzhodni Sibiriji, pri čemer so jim pomagali tudi protirevolucionarci.

— — —

Boljševiški račun.

— d Moskva, 24. junija. Na kongresu tretje internacionale je Sinovjev otvoril razprave z govorom, v katerem je razpravljal o revolucionarnem gibanju po vsem svetu. Dejal je, da gospodarska kriza v Evropi vedno bolj narašča. Izza zadnjega kongresa se je komunistično gibanje zelo razširilo. Zaupniki revolucionarnih strokovnih organizacij bodo kmalu tudi Francoze pridobili zase. Na Češkem je že 400.000 komunistov. Navidezni poraz komunistov v Italiji se bo kmalu izravnal. Angleški in ameriški komunisti so se združili. Sinovjev je svoj govor končal s posebnimi pozdravi odposlancem bližnjega in daljnjega vzhoda.

— — —

Z vseh koncev sveta.

— d Pariz, 24. junija. (Havas) Kakor javlja »Petit Parisien«, sodijo poučeni turški krogi, da se bosta v kratkem združili angorska in carigrajska vlada in da bodo kemalisti zopet začeli z ofenzivo.

— d Pariz, 24. junija. »Chicago Tribune« javlja iz Tokia, da je velika povodenj uničila 22 vasi, pri čemer je utonilo 200 oseb.

— d Pariz, 24. junija. Vsi grški listi zatrjujejo, da se zavezniški predlog glede poravnave turško-grškega spora ne more sprejeti, ako vsebuje pogoj, da mora Grčija izprazniti Smirno.

— d Varšava, 24. junija. V Rybniku so štirje vagoni dinamita zleteli v zrak. Mnogo oseb je bilo ubitih ali ranjenih. Domneva se, da gre za atentat teroristov.

— d Praga, 24. junija. »Čas« javlja, da odpotuje odsek petorice, takozvana »petka« jutri ali pojutrišnjem k predsedniku Masaryku na Capri, ker so gotovi državni posli tako nujni, da jih ni mogoče odlašati, in da je neobhodno potrebna predsednikova navzočnost.

Iz naše kraljevine.

— **Vprašanje katastrov.** Dne 22. t. m. je pri finančnem ministrstvu končala svoje delo enketna komisija, ki je bila sestavljena zato, da uredi vprašanje katastrov. Konferenci je predsedoval namestnik finančnega ministra dr. Krizman, navzočni pa so bili tudi tehnični delegati iz Zagreba, Ljubljane in Beograda, delegacija ministrstva za šume in rude in zastopniki vojaških tehničnih uradov. Na konferenci se je sklenilo, da se organizira enotna geodetska služba.

— **Škoda vsled povodnji.** Škoda, ki je nastala vsled silnih poplav v Bosni znaša okoli 224 milijonov kron. V nekaterih krajih Bosne še vedno neletuje dež in sneg. V Srbiji je padel sneg pri Kopaoniku.

Iz seje višjega šolskega sveta.

Ravnateljici Klavžarjevi v Mariboru se naroča, da mora napraviti dopolnilni izpit iz slovenščine. — Razpis službe na I. meščanski šoli v Ljubljani se prekliče. — Izpričevala osemrazrednih ljudskih šol niso enakovredna z izpričevali meščanskih šol. — Zadeva učiteljic Trampuš in Meliva iz Planine se nanovo reši tako, da pride Melinova začasno na Unec, Trampuševa pa na Dobrovo.

V Dolnji Lendavi se ustanovi petrazredna slovenska osnovna šola in slovenski otroški vrtec. Službo strokovnega učitelja na I. meščanski šoli v Ljubljani dobi Ludovik Primožič. Izključita se dva dijaka iz realke v Mariboru, en gojenec moškega in ena gojenka ženskega učiteljišča v Mariboru. Za telovadnega učitelja na realki v Mariboru se stavi predlog na poverjeništvo za uk in bogočastje. — Glasbeni pouk na učiteljiščih se preuredi. Določijo se pogoji za sprejem učencev v meščanske šole. — Določi se način štetja v šolah po dekadičnem sistemu n. pr. dvajset in pet, namesto pet in dvajset. Novoštetje se uveljavi s prihodnjim šolskim letom v vseh razredih. Stavijo se predlogi za oddajo služb stalnih telovadnih učiteljev na državni realni gimnaziji v Novem mestu. — Sprejme se predlog o oddaji službe veroučitelja na državnem ženskem učiteljišču v Ljubljani. Izključitvi nekega dijaka na prvi državni gimnaziji se ne pritrdi, ker krivda ni dokazana, izključi se pa lokalno dijak nemške gimnazije v Ljubljani in dva dijaka iz Novega mesta. — Plesne vaje dijakov in dijakinj se morajo vršiti pod nadzorstvom nadzorstvom. Plesalne in rajalne vaje naj se vrše pri telovadnem pouku. — Službo učitelja - voditelja Pod Velko dobi Rustija Drago, nadučiteljsko službo na Zdolah Josip Bohinjc, učiteljsko pa Roza Bohinjc. Nadučiteljska služba v Ločah se podeli Edvardu Praprotniku iz Št. Andraža. — Učiteljicama Heleni Friedl - Supanek in Cirili Rakovec se dovoli službena menjava iz Št. Pavla pri Preboldu v Št. Jernej, oziroma narobe. — Nadučitelju Božo Mohorčič iz Št. Vida pri Planini se ne dovoli pridelitev v Vitanje. — Ljudska šola v Žetalah se razširi v petrazrednico, kadar bo dano predpisano število otrok, dovoli se pa začasna vzporednica k 2. razredu. Deška in dekliška šola v Pobrežju pri Mariboru se ne preuredi v mešano 6razrednico z dvema vzporednicama, pač pa se ustanovi meščanska šola, če se bodo krajevni faktorji izjavili za to. V Vojniku se dovoli začasna vzporednica in ustanovi meščanska šola, če se bodo krajevni faktorji za to izjavili. Služba učitejice š. r. del v Bučah se podeli Uršuli Kunej. — Albin Šmid ostane do novega šolskega leta v Doberni. Nadučiteljsko službo v Podsredi dobi Potočnik Anton. Reši se več disciplinarnih preiskav. Na lastno prošnjo se več učiteljev in učiteljic predlaga v stalno, oziroma začasno vpokojitev. — Učiteljica Marinkova z Dobrave je imenovana v Presko in učiteljica Pogorelčeva iz Planine pri Rakeku pride pa na Dobrovo p. Ljubljani. — Sistemizuje se novo učno mesto veroučitelja v Kočevju, mesto učiteljice ženskih ročnih del v Prevaljah in eno pa v Dravogradu. Šola v Šoštanju se razširi v trirazrednico, v Laškem se pa dovoli še ena vzporednica. V Spodnji Slivnici se ustanovi enorazrednica. Eleonora Koroščeva iz Rimskih Toplic se prideli šoli v Laškem. Učiteljstvu, ki se mu je delala za časa Šusteršičeve dobe krivica, se da prilika, da se ta krivica popravi. Hujskanje po šolah zoper Sokole se kar najstrožje prepove; tako tudi zoper Orle. Zoper krivce tega ukaza se bo disciplinarno postopalo.

Neodrešena domovina.

— **Z Goriškega.** Generalni civilni komisarijat dovoljuje izvoz zgodnjega goriškega krompirja v Avstrijo. Izvoz se ima izvršiti pod kontrolo kmečke zadruge v Gorici ki ima tozadevno stopiti v potrebne stike s carinskimi in železniškimi uradi. Kaj pa slovenska izvozna zadruga v goriški okolici? — Detomora je bila obtožena 28letna Lucija Salvanija iz Vidma. Pri porotni razpravi v Gorici je bila oproščena obtožbe. — Vipavska podružnica Slovenskega planinskega društva je morala odložiti svoj veliki Ciril-Metodov izlet na Nanos na dan 17. julija, ker se vrše od 26. t. m. do 11. julija topovske strelne vaje po vsej Vipavski dolini in po Nanosu — Črešenj je bilo letos po Vipavski dolini in po goriških Brdih obilo. Posestniki so dobivali poprej za črešnje jako lepe vsote, izvažali so jih v Ljubljano, Zagreb, Celovec, Gradec, na Dunaj itd. Sedaj pa ni nobenega izvoza. Italija, odpri svoje oči in svoje meje!

— **Izseljeniški vlak** odide iz Trsta v ponedeljek 27. t. m. zvečer. Med izseljenci čitamo tudi imena: Anton Hreščak, župnik v Slivju, Peter Švegelj, župnik v Movražu, Alojzij Pehani, župnik na Knežaku, Alojzij Zarnik, živinozdravnik v Trnovem.

— **Cena mesa v Trstu.** Od 21. t. m. dalje so po določbi magistrata cene svežemu govejemu mesu nastopne: Srednjemu mesu z dokolado 8.80 lir za kg, zadnjemu z dokolado 10.20, mesu brez kosti 14 lir za kg.

— **Kaj vse zahtevajo fašisti od Jugoslovenov?** Tržaške fašistovske organizacije so započele s propagando, da se Jugoslovene povsem eliminira iz javnega življenja. Po njihovih načrtih bi bili Jugosloveni državljani druge vrste, ki bi ne smeli dajati vojakov za italijansko vojsko, pa bi tudi ne imeli pravice glasovanja.

— **Postojnski fašisti.** »Italijanska zveza bojevnikov« v Postojni je nabila za proslavo obletnice ustave v italijanskem in slovenskem jeziku lepake, ki vabijo postojnske meščane, da se složno združijo z njimi v eno zvezo, pod isto zastavo, za isti ideal. Pravijo, da prihajajo z najboljšimi predlogi odkritosrčnega in bratskega sodelovanja in da želijo Postojnčanom pomagati za skupno blagostanje. Hočejo razviti pravo in energično delo v svrho napredka teh krajev ter pozivljajo Postojnčane za sodelovanje: »Opustite ono nepravo pot, po kateri vas vodijo nekateri zlobneži, ker niso le pijani protinarodnega mišljenja in ki ne iščejo drugega, kakor da uničijo s hujskanjem vaš mir, vaše mišljenje, iščejo tudi pogubo naši Italiji. Vsi morate biti z nami s tem, da se uprete s svojim plemenitim mišljenjem proti tej sodrgi slabo mislečih, ki vas silijo s svojo hinavščino k spletkam in malodušnosti.« V takem nesramnem tonu je sestavljen lepak. Na koncu pravijo, da se da njihov program, njihovo geslo in njihovo delo združiti v en sam izrek: Italija! V imenu Italije pričenjajo svoje delo. Kdor deli z njimi odkritosrčno mišljenje in ki hoče s hrabrostjo vzdržati lastno (!) prostost, naj se jim pridruži in tako ne ostane podjarmljen od propagande, ki jo vodijo gotovi elementi, ki jih plačujejo italijanski sovražniki. — Fašistovsko vabilo je ostalo, umevno samo po sebi, brez odziva. Postojnčani so ljudje, ki hočejo delati in v miru živeti. Fašisti pa so od vseh vetrov v Postojno došli delomržni fantiči. Namesto, da postopajo tu ob meji, bi bilo boljše, da se lotijo kakega dela in se posvetijo kakemu poklicu. Od fašizma ne bodo mogli več dolgo živeti. Tržaška »Emancipazione« žigosa take-le reševalce domovine, ki prihajajo od vseh strani, trdeč, da so to ljudje, ki nič ne delajo, pa vendar dobro živijo. »Imamo že dovolj domačega zločinstva in ni treba, da bi hodili še drugi okuževat našo deželo. Vtikajo v gumbnico trikoloro in s tem so postali nedotakljivi. Rešitelji domovine niso tisti, ki nosijo največ trakov in kličejo »Italija«, marveč tisti, ki največ delajo. Italijani smo, vsklika »Emancipazione«, a za nas pomenja domovina delo. Delo je za nas — Italija!« — Gospodje postojnski fašisti naj si blagovolijo besede italijanskega lista vzeti k srcu!

Opazke k volitvam v obrtno sodišče.

I.

Volitve v obrtno sodišče se bodo vršile julija t. l.

Zaradi reklamacij, za katere se čas šele določi, in pa v varstvo pravic, osobito duševnega delavstva, ki se je z ozirom na važnost obrtnih sodišč dosedaj premalo zanimalo za volitev v obrtno sodišče, je treba že danes opozoriti na gotove ugodnosti in pomanjkljivosti, ki jih nudijo razni zakoni za razsojo sporov med delodajalci in delojemalci.

Pred vsem pa je treba ugotoviti, katere spore razsoja obrtno sodišče.

Po § 4. zakona z dne 27. novembra 1896, št. 218, je obrtno sodišče stvarno pristojno za razsojo sporov zaradi plač, nastopa, nadaljevanja in prenehanja službenega razmerja, zaradi dajatev in odškodninskih zahtev, odtegljajev in konvencijonalnih kazni, zaradi izročitve vpisov v del. knjižice, zaradi odškodninskih zahtev vsled nepravočasne izročitve delavskih knjižic ali nedopustnih vpisov in opazk v istih, zaradi pripadnosti k penzijskim in podpornim blagajnam itd.

Po § 41. zak. z dne 16. januarja leta 1910, št. 20, pa za spore iz službenih razmerij, uravnanim s tem zakonom, a k o se za službodajalčevo podjetje uporablja obrtni red.

Če se torej za službodajalčevo podjetje ne uporablja obrtni red, tudi za delojamalca ni pristojno obrtno sodišče.

Za delojemalce, delavce pa je smatrati v smislu zakona 27. nov. leta 1896, št. 218, a) delovne mojstre, delovodje in preddelavce, pomožne delavce in dninarje; c) osebe, ki delajo za podjetnike izven obrata in d) vsi v trgovskih obratih za trgovska opravila zaposlene osebe, torej tudi za višja trgovska opravila nameščeni, to so: knjigovodje, korespondenti itd.

Takoj tukaj je opaziti, da se je s cit. zakonom razširila subjektivna kompetenca obrtnih sodišč tudi na višje trgovske nastavljence (poslovodje, knjigovodje itd.). Zaposleni v trg. obratih, v drugih (netrgovskih) obratih pa na delovne mojstre, delovodje in preddelavce, ker se ti in pa vsi drugi za višja trgovska in netrgovska opravila običajno z mesečno ali letno plačo nastavljeni po § 73. obrt. r. do tedaj niso prištevali k pomožnemu osobju, zaposlenim v obratnih podjetjih vsake vrste, vsled česar vsi ti po cit. § tudi niso spadali pod zaščito obrt. reda in tudi ne pod zakon o trgovskih nastavljencih v smislu VI. naslova trg. zak.

Zakaj se niso že tedaj v ta zakon sprejeli tudi uslužbenci za višja trgovska opravila, zaposleni v netrgovskih obratih, in pa uslužbenci, zaposleni v trgovskih in netrgovskih obratih, ki opravljajo višja netrgovska opravila, je težko razumeti, če se uvažuje, da opravlja na pr. knjigovodja v obratu, ki ni trgovski, isto delo kakor njegov tovariš v trgovskem komptoarju.

S tem so se odprla vrata vsem onim kompetenčnim sporom, o katerih pravi strokovnjak dr. Randa: vsled netočnega in brezmiselnega besedila kompetenčnih norm in različnega pomena pojma »pomožni delavec« ozir. »višje opravilo« itd. je doktrina in praksa v tem vprašanju brezupna.

Vsled tega polovičarstva in pa na pritisk raznih organizacij bila je vlada prisiljena izdati poseben zakon z dne 16. jan. 1910, str. 20, takozvani zakon o trgovskih nastavljencih, ki urejuje službeno razmerje teh in pa še celo vrsto drugih duševnih delavcev, ne glede na to, ali opravljajo višja trgovska ali netrgovska opravila.

S tem se je razširila kompetenca obrtnih sodišč tudi na duševne delavce, ki do tedaj niso spadali pod zaščito obrtnega reda ozir. VI. oddelka trg. zakona, ki se je z novim zakonom iz leta 1910 ukinil.

Riko Tavčar.

Razstava ročnih del in šolskih risb v mestnem dekliškem liceju.

Ko smo stopili skozi vrata v poslopje naše »Mladike«, kjer stanuje v stisnjenih prostorih naš mest. dekl. licej oz real. žen. gimnazija, dokler ne dobi zopet svoje prvotne prostore, smo opazili takoj živahno življenje po hodnikih. Dame, ki so odhajale, so kazale na svojih obrazih nenavadno zadovoljnost in skoraj navdušenje. Ko smo na koncu hodnika stopili v risalnico, smo razumeli njih razpoloženje. Tudi nas je v trenutku obšlo presenečenje. Razstava napravi takoj pri vstopu utis velikega bogastva, pridnosti in krasote. Sveže cvetice polnijo s svojim vonjem cel prostor in zdi se nam, da smo v polni pomladi. Vse okoli nas diha mladost. Mlado je tu vse in s tem prijetnim občutkom stopamo k prvi mizi. Pa skoraj ne vemo, kam naj se obrnejo naše začudene oči. Stene polne vezenin in risb, mize polne ročnih del — dolge vrste narodnih motivov — vse vse govori o pridnosti gojenk, ki so v enem letu ustvarile toliko lepega, vse govori o marljivosti učiteljice, ki je vodila mladino pri delu. Koliko lepih ur, dnij, večerov je presedela gojenka pri svojem ročnem delu, da bi ustvarila nekaj lepega, da bi napravila veselje staršem in čast zavodu. V resnici: delo je vredno zasluženega priznanja. Posamezni izdelki kažejo o nadpoprečnih zmožnostih posameznih učenk. Obstojimo n pr. pri mizi, kjer so razvrščena ročna dela prvih dveh razredov in nehote občudujemo spretnost in okus teh enaist-, dvanajstletnih deklic. Prevladujejo lepe nar. vezenine po prof. Sičevih motivih. Ko stopamo naprej, nas preseneti posebna miza z jugoslovanskimi vzorci. Ob enem nas zanimajo risbe na steni, ki kažejo, kako se goji risanje z lepimi uspehi. V kotu je razstavljena med drugimi oblekami »slovenska dečva«, ki se bo gotovo kmalu uveljavila pri nas. Posebno bogato sta zastopana IV. a in 6 razred. Na odru je razpostavljenih nekaj umetniških izdelkov (mapa, poduške), ki kažejo poseben talent g. Mesesnelove Pohvaliti bi bilo še mnogo imen, a to ni naš namen, ko hočemo dati le splošno priznanje marljivemu delu in umetniški vzgoji našega zavoda. Pojdite in oglejte si! Razstava je še danes odprta.

— — —

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 25. junija 1921.

— **Praznovanje Vidovega dne.** *V torek, dne 28. junija se praznuje Vidov dan kot državni praznik in spominski dan preminulih borilcljev za vero in domovino. V ljubljanski stolnici se bo ob desetih daroval slovesni rekvijem. Na šolah se ne bo vršil pouk. V državnih in drugih javnih uradih in obratih bo vsako delo počivalo. Tudi sicer naj delo ta dan počiva, trgovine naj bodo zaprte. Razobesijo naj se povsod državne in narodne zastave.*

— **Državen in naroden praznik** je Vidov dan, poleg praznika državnega ujedinjenja naš največji praznik, zato v torek naš list n e izide.

— **Predavanje grofa Begouena na univerzi.** Odlični gost naše univerze grof Begouen je predaval sinoči v zbornici univerze o prehistorični umetnosti. Po nagovoru rektorja univerze dr. Zupančiča, ki je pozdravil grofa kot prijatelja in sodelavca ter ocenil pomen njegovega znanstvenega delovanja, je grof Begouen po kratkem uvodu o začetku in razvitku znanstvenega preiskovanja prehistorične umetnosti — pri čemer je ravno francoska znanost odlično udeležena — pojasnil s pomočjo skioptičnih slik prve sledove kiparske in slikarske umetnosti, ki so bili odkriti na evropskih tleh, posebno v podzemskih jamah Španije in južne Francije in ki izvirajo iz predzgodovinske dobe, ko se je prvič vzbudil umetniški čut v človeka. Govornik je omenil tudi dejstvo, da se v naših krajih dosedaj še niso našli podobni sledovi predzgodovinske umetnosti ter pozval raziskovatelje podzemskih jam k delovanju tudi v tej smeri. Dvorana je bila polna odličnega občinstva, ki je z napetostjo sledilo zanimivim izvajanjem ter priredilo govorniku koncem predavanja živahne ovacije.

— **»Kasina« v slovenskih rokah!** Upravitelj kazinskega društva g. Bitenc je včeraj dopoldne po nalogu deželnega predsednika dr. Baltiča sklical zastopnike strank na sestanek, da bi se sporazumeli glede kazine. Kompromisna pogajanja niso imela uspeha. Popoldne ob 4. se je nadaljeval v mali dvorani »Narodnega doma« v ponedeljek prekinjeni občni zbor kazinskega društva. Ker je bilo iz pisave klerikalnih in narodno socijalnih listov razvidno, da bodo gotovi elementi skušali občni zbor s silo preprečiti, je državni upravitelj zaprosil policijsko ravnateljstvo, da naj na primeren način poskrbi za vzdrževanju miru in reda na zborovanju, kar se je tudi zgodilo. Že ob pol 4. so zavzele gruče klerikalcev in narodnih socijalcev pod vodstvom Ogrina in Juvana stopnišče Narodnega doma, ter poskušale vdreti v zborovalno dvorano. Tu pa so jim zaprli pot stražniki in redi telji, ki so puščali v dvorano samo tiste, ki so se izkazali z društveno legitimacijo. Tik pred začetkom zborovanja so klerikalci pod Ogrinovim vodstvom skušali nasilno udreti v dvorano. Ker pa nihče izmed njih ni imel društvene izkaznice, so jih stražniki in redi telji potisnili od vzhoda. Tudi ti

Antonu Pesku se je zabranil vstop, ko se je izkazalo, da ne samo ni imel legitimacije, marveč se ni niti pravočasno prijavil za vstop v društvo. Vsi klerikalci, narodni socijalci in socijalni demokrati, ki so se pravočasno prijavili za vstop v društvo, so bili sprejeti in so se izkazali z legitimacijami, so dobili neoviran pristop na občni zbor. Točno ob 4. je državni upravitelj g. Bitenc otvoril na novo občni zbor, konstatiral sklepčnost povdarjajoč, da je edina točka dnevnega reda volitev odbora ter imenoval za zapisnikarja vladnega svetnika dr. Ignacija Rutarja, za skrutinatorje pa dr. Ivana Boleta, dr. Fetticha in dr. Periča. Ker je dr. Perič odklonil to funkcijo, je bil na njegovem mestu imenovan ing. Mačkovšek. Nato je upravitelj odredil volitev. Med tem je Juvan skočil za mizo ter se javil zp besedo katere mu pa upravitelj ni dal povdarjajoč, da ne pripušča nobene debate, ker so na dnevnem redu samo volitve. Navzlic temu pa je Juvan skušal govoriti, toda njegov glas je utonil v splošnem hrupu. Končno je mož uvidel, da ne more z glavo skoz zid ter utihnil, na kar so se mirno izvršile volitve. Oddanih je bilo 119 glasov. Izmed teh je bila ena glasovnica neveljavna. Z 118, odnosn. 117 glasovi so bili izvoljeni v direktorij kazinskega društva tile: mog. nadsvetnik Janko Bleiweis, ravnatelj banke Slavije dr. Ivan Bole, predsednik gostilničarske zadruge Fran Kavčič, zdravnik dr. Pavel Avramović, minister na razpoloženju dr. Albert Kramer, ing. Janko Mačkovšek, licejski ravnatelj Anton Jug, odvetnik dr. Danilo Majaron, glavni urednik Rasto Pustoslemšek, odvetn. dr. Dinko Puc, tovarnanr Fran Golob, odvetnik dr. Josip Klepec in profesorji dr. Mirko Vratović, dr. Ivan Lah in dr. Fran Novak. Za preglednika sta bila s 109 oddanimi glasovi izvoljena g. Joško Bitenc in Fran Marn. Pristoni klerikalci, narodni socijalci in socijalni demokrati se volitev niso udeležili. Po izvršenem skrutiniju je državni upravitelj Bitenc proglasil izid volitev in zaključil zborovanje, kar je večina pozdravila z viharnim ploskanjem in burnimi »Živio klici!« Na stopniščih je bila še vedno zbrana množica, s katero je klerikalno - narodno - socijalna koalicija imela namen udreti na zborovališče. Bili so to povečinoma mladeniči od 15. do 17. let, ki so s psovkami in grožnjami obkladali iz dvorane odhajajoče zborovalce. Predno so se razšli, jim je govoril neizogibni Juvan, ki je naznanil, da priredi njegova stranka v soboto zvečer v Unionu protestni shod proti nasilstvom, ki jih je baje zagrešila večina na občnem zboru kazinskega društva.

— **Pol mestni občini, pol Jugoslovenski Matici — kazinskega premoženja!** tako kriče danes narodni socijalisti v bratskem objemu s klerikalci. Prav! Mi smo tudi za to, toda pod pogojem, da izroče narodnosocijalni zavezniki klerikalci polovico skupila za hotel Union, kjer se vrši danes protestno zborovanje klerikalno narodnosocijalne zveze, tudi mestni občini, drugo polovico pa Jugoslovenski Matici! Torej!

— **Blazno boljševištvo.** Poročajo nam, da hodijo po mestu nezreli fantiči ter se organizirajo v tolpo, ki namerava danes zvečer po klerikalno - narodnosocijalnem protestnem shodu prirediti ulične demonstracije ter pri tej priliki razbiti šipe na kazini. Ne moremo verjeti, da bi se ta blazen boljševiški načrt mogel roditi v pametnih možganih, navzlic temu pa opozarjamo na to naše vranostne organe za vse slučaje.

— **Za Sokole iz Julijske Benečije.** Finančni minister je z rešenjem z dne 22. t. m. 1921, št. 9199 odobril, da naša delegacija v Trstu brezplačno vidira potne liste za prihod in povratek članom sokolskih društev iz Julijske Benečije, ki bi se hoteli udeležiti sokolskega zleta v Osjek. — Naša delegacija v Trstu je o tem že obveščena.

— **Nemška brezstidnost.** V Lincu je tvrdka »Abihag« - Alpine Bauunternehmungs-, Industrie- und Handelgesellschaft m. b. H. Drugi sedež je v Gradcu. Ta tvrdka je — seveda nemško — mestnemu magistratu ponudila naprave za pretvarjanje odpadkov in smeti v gnoj. Magistrat je slovensko odgovoril, da vsled obstoječe kanalizacije itd. takih naprav ne potrebujemo. »Abihag« je nato odgovorila (nemško): »Prejeli smo Vaše pismo, moramo Vam pa javiti, da njegove vsebine ne moremo vzeti v vednost radi tega, ker nam je v vsej Avstriji nemogoče najti človeka, ki razume Vaš jezik.« Smejemo se tej šovinistični ošabnosti, pomilovalno se ji smehljamo. Avstrijsko zastopstvo v Ljubljani bi pa tem Abihagovcem lahko razložilo, da naj začno najprvo z odvažanjem fekalij iz svojih možganov, potem bodo morda pametno mislili in spoznali, da so sosedje 13milijonske države, s katero bi se dalo dobro trgovati, kupčije in da bo za to dobro biti prijeden in imeti jugoslovenskega korespondenta ali translatorja, katerih dobe tudi še danes v blaženi Avstriji, kolikor jih le hočejo. Če pa bodo mešali heilo - patrijotizem med business, pač s kupčijami ne bo nič. Mi pa se pomilovalno smejemo in si mislimo: Saj ste nam lahko tudi quantité négligeable, če sami taka hočete.

— **Nov brzovlak Dunaj - Jesenice-Trst.** Iz Beograda poročajo, da prične s 5. julijem voziti nov brzovlak Dunaj-Jesenice - Trst.

— **Kongres gledaliških igralcev v dneh 2., 3., 4. in 5. julija.** Pri tej priliki pride v Ljubljano veliko število igralcev - delegatov, kateri bodo gosti ljubljanskega podobora. Prireditev sama je zvezana z velikimi stroški, zato je bil pododbor Udruženja primoran obrniti se s prošnjo in v ta namen s posebnimi pismi, v svrho kritja, na več uglednih in bogatih zavodov in oseb. Pododbor je računal, kar je razumljivo, pred vsem na pomoč denarnih zavodov, prepričan, da bo le na ta način mogel dostojno pogostiti vse brate Srbe in Hrvate, kateri naj bi odnesli najlepše vtise in spomine gostoljubnosti Slovencev iz centra Slovenije. Danes pa žalibog stojimo razočarani v zadregi. Tam, kjer smo največ upali, je ostala naša prošnja brezuspešna. Obračamo se za to tem potom najvljudneje na vse ljubitelje gledališke umetnosti za prostovoljne doneske v svrho dostojno pripravljenega kongresa, na katerem naj se ne vrši samo zunanja manifestacija jugoslovanskega igralstva, ampak tudi smotreno delo na polju gledališke umetnosti in organizacije vseh jugoslovenskih gledaliških igralcev. Apeliramo na vse, katerim je naša akcija kongresa simpatična in vse ljubitelje gledališke umetnosti, naj nam priskočijo na pomoč s tem, da zbirajo med seboj prostovoljne prispevke. Nabiralne pole so na razpolago v pisarni Udruženja v dramskem gledališču vsak dan od 3. do 5. ure popoldne.

— **Soteska Vintgar je popravljena in izletnikom zopet pristopna.** S tem je javnosti pristopen eden najlepših delov našega gorenjskega kota.

— **Sokolski plakat je dal odstraniti?** Iz Rožendola pri Semiču nam pišejo, da je dal na ondotnem kolodvoru odstraniti sokolske lepake g. prožni kontrolor K. Ne moremo verjeti! Ali je protisokloska gonja v cvetu že tudi po železnicah?

— **Iz politične službe.** Vodstvo okrajnega glavarstva v Kočevju je poverjeno dr. Franu Ogrinu. Posle okrajnega glavarstva v Radovljici zopet prevzame, kakor čujemo, vladni svetnik Ant. Menciger.

— **Iz sodne službe.** Avskultanti Mirko Dežela, Fr. Kovač, dr. Erih Konšek in Viktor Durini so imenovani za sodnike brez določenega službenega mesta za okrožje višjega deželnega sodišča ljubljanskega.

— **Iz zdravniške službe.** Provizorni okrajni zdravnik dr. Fran Petek je premeščen iz Velikovca v Slovenjgradec. — Imenovana sta za provizornega okrajnega zdravnika, in sicer dr. Mihael Podlesnik pri okrajnem glavarstvu v Mariboru in dr. Boštjan Errath pri okrajnem glavarstvu v Prevaljah.

— **Imenovanja.** Za računska asistenta pri knjigovodstvu deželne vlade sta imenovana računska praktikanta Viktor Nachtigall in Josip Janežič. — Martin Kavčič, kanclist pri okrajnem sodišču v Logatcu, je imenovan za pisarniškega oficijala na sedanjem službenem mestu. — Paznik Fran Frandolič v Ljubljani je imenovan za sodnega sluga v Ribnici, sodni sluga Ivan Kravcar pa za jetniškega paznika v Ljubljani.

— **Oklic zdravnikom.** Zdravniki, ki bi bili pripravljeni imeti poljudna zdravstvena predavanja, zlasti protialkoholna predavanja po mestih in deželi, naj se priglase osebno ali pismeno pri zdravstvenem odseku, ki bo dajal nadaljnje informacije.

— **Na tehniški srednji šoli v Ljubljani absolvira letos prvič po vojni večje število mladeničev višjo strojno šolo, strojno delovodsko šolo in elektrotehnično delovodsko šolo. Naše industrijske in obrtne kroge opozarjamo, da imajo priliko, pridobiti si teoretsko in praktično dobro izvežbane domače tehnične moči. Interesenti naj se obrnejo na ravnateljstvo imenovane šole, ki radevolje posreduje.**

— **Zvišana mostnina na savskem mostu pri Sevnici.** Graščini boštanjski, lastnici tega mostu, je dovoljeno pobirati zvišano mostnino, ki znaša: za osebo, malo nevprežno živino, dvokolesen ročni voz s spremljevalcem in kolo s spremljevalcem po 20 vin.; za štirikolesen ročni voz s spremljevalcem 40 vin.; za veliko nevprežno živino in motorno kolo s spremljevalcem po 60 vin.; za enovprežen voz s spremljevalcem 80 vin.; za dvovprežen voz s spremljevalcem 1 K 40 vin. ter za osebni avtomobil s spremljevalcem 3 K.

— **Zlato poroko praznujeta v ponedeljek dne 27. junija 1921 ob 10. uri dopoldne v grajski kapeli na Ljubljanskem gradu g. Anton Perjatelj, sodni oficijal v pokoju, in njegova soproga g. Ana Perjatelj. Še na mnoga leta!**

— **Savez SHS žena ima v ponedeljek 27. t. m. ob 17. na magistratu v posvetovalnici svojo sejo. Prosi, da se udeležijo odbornice glavnega odbora in vseh odsekov**

— **Gremij trgovcev v Ljubljani.** Gremiju trgovcev v Ljubljani dolgujejo nekateri njegovi člani še znatne prispevke na članarini in dokladah za leto 1919, 1920 in 1921. Vse te zaostanke mora iztirjati gremij v smislu pravil in obrtnega reda upravnim potom, to je po mestnem magistratu. Ta pa sme po naredbi centralne vlade pobirati od vsakega opomina 4 vinarje, od izvršitve 4 vin. in od prodaje 2 vin. od krone. Ker je gremij zaostanke za leto 1919 oddal magistratu v iztirjanje, za leto 1920 in 1921 bo pa storil prihodnji teden, pozivlje gremij vse svoje člane, da svoje zaostanke takoj poravnajo v gremijalni pisarni, Gradišče 17, I., da ne bodo imeli nepotrebnih stroškov. Načelnik.

— **Poziv maturantom na gimnaziji v Kranju leta 1906.** Ker vsled vojne dobe nismo mogli obhajati 10letnice, bomo proslavili 15letnice tekom letošnjih velikih počitnic. Namerava se pa prirediti v drugi polovici avgusta ali začetkom septembra dopoldne sestanek v Kranju, popoldne pa izlet na Šmarjetne gore. Kadi določitve dneva in sporeda prosim, da mi pošlje vsakdo svoj naslov in stavi predloge. Odločila bo večina. Josip Gogola, nadzornik in ravnatelj, Ljubljana.

— **Kr. policijski komisarijat v Mariboru** se baje v kratkem spremeni v kr. policijsko ravnateljstvo.

— **Carinarnica v Dravogradu** je povišana v glavno carinarnico 2. razreda.

— **Na Vidov dan** bodo brivnice zaprte, na praznik sv. Petra in Pavla pa od 8. ure zjutraj do 12. ure opoldne odprte. Člani zadruge naj sklep načelstva zadruge vpoštevajo.

— **Denarni zavodi so na državni praznik Vidov dan 28. t. m. zaprti.**

— **Kranjska deželna banka** se je preselila iz Deželnega dvorca v Gosposki ulici v Šelenburgovo ulico št. 4 v prostore bivše Szantnerjeve trgovine.

— **Razvanjski prorok pred sodiščem.** Kakor znano, so pred kratkim aretirali starega, navihanega čevljarja Majerja iz Razvanj, ki je znan pod imenom razvanjski prorok. Majer se je moral v petek 24. t. m. zagovarjati pred mariborskim sodiščem radi trojih goljufij. Tako je n. pr. kuriral ženo, ki jo je mož pretepal in dekle, kateri je postal fant nezvest tako, da jima je na pretkan način zvabil prstane. Med drugim se je hvalil, da je prorokoval angleškemu kralju in cesarici Elizabeti nesrečo ter je hotel prorokovati tudi sodniku. Razprava se je vsled zaslišanja prič preložila.

— **Tatvine.** Jože Žonta iz Idrije je vlomil dne 14. t. m. popoldne v hišo posestnice Marije Langar v Žuženberku in pokradel obleko in razne druge predmete v vrednosti 5560 kron. Podal se je z ukradenim blagom, kakor se domneva, proti Ljubljani. — 19 letna Danica Ravasini, ki je pobegnila iz umobolnice na Studencu, je ukradla v noči na 21. t. m. posestniku Gabru Smiljaniču v Doljanah, občine Sošice več obleke in blaga ter 800 K denarja. Dne 16. t. m. je bilo ukradeno Mariji Poženel iz Nadrt, občina Črni vrh 1000 italijanskih lir in hranilna knjižica z 800 K, glaseča se na ime Marija in Ivan Poženel.

— **Umor na Ljubljanskem polju.** Snoči okrog 8. ure je na Vodovodni cesti, ob kamniški železnici umoril vratar topničarskega arzenala Alojzij Tomazin svojo 25letno ženo. Zakonska Tomazin, ki sta bila poročena od novembra lanskega leta, sta živela v večnem prepiru in je mož svoji ženi, ki je bila doma iz Borovnice, večkrat grozil, da jo umori. Ko se je okrog 7. zvečer vrnil iz mesta, sta šla v neko gostilno na Vodovodni cesti, nakar jo je zvabil na polje ob železnici in tamkaj zaklal. Pri tem se je pa tudi sam ranil in so ga prepeljali v bolnišnico. Žena Antonija zapušča 6 mesecev starega otroka in je bila sama znova v blagoslovljenem stanu. Truplo umorjene so prepeljali v mrtvašnico.

— **Najden utopljenec.** Dne 7. t. m. so našli v potoku Sušici pri Toplicah čevljarskega pomočnika Janeza Lukniša, sina kleparja v Ljubljani. Bil je božjašten ter je utonil v čisto plitki vodi, ležeč na obrazu in brez vsake poškodbe. Nazadnje je delal pri čevljarskem mojstru v Kandiji, a je delo 5. t. m. brez povoda in brez sredstev opustil. V Ljubljani je imel utopljenec sestro Elo, kakor se je dognalo po pismenem ovoju, ki se je našel pri njem. Truplo je dala občina Toplice pokopati na topliškem pokopališču.

— **Iz Grubarjevega kanala je včeraj rešil že v zadnjem hipu neko 8letno deklico gostilničar Anton Novak v Štepanji vasi. Starši, pazite na otroke!**

— **Bebel »Žena in socializem« pisano v hrvatskem jeziku je nekdo pomotoma vzel iz knjižnice »Splošnega ženskega društva«. Prosimo, da je najhitreje vrne. Rimska cesta 9. Uradne ure v torek, četrtek in soboto od 5.—7. zvečer.**

Spominjajte se Družbe sv. Cirila in Metoda.

O cilindru in fraku.

Pišejo nam: Letošnji zajci si domišljajo, da se je svet začel z njihovim rojstvom. Takih letošnjih zajcev je bilo po vsem svetu od nekdaj in jih bo na veke. Da jajce zmerom več kot puta ve, je resnica že od Noetovih časov. Ne le moda, tudi demagoške fraze in celo otipljive bedarije se ponavljajo v večnem krogoteku. Treba je samo v zgodovino pogledati, pa se človek prepriča o tem. Zlasti razna hujskajoča gesla so starodavna. Čim neumnejša so, tem trdnejše življenje imajo. Da omenim eno samo tako hujskajočo neumnost iz slovenske družbe: frak in cilinder sta rodila sovraštvo, ki sika in psuje na — »frakarijo«. Pred 50 leti so nekateri smatrali celo za junaški, velerodoljuben čin komu cilinder zbiti z glave, in uropan cilinder je bil narodna trofeja. Imel je za takega »zavednega« Slovenca vsaj toliko vrednost, kolikoršno je predstavljal Indijancu skalp. Toda Indijanci so izginili, skalpira se nič več, in Slovenci so se cilindrov navadili. Nič več se jih ni lotevala besnost bika v areni pred rdečim plaščem, ako so videli na ulici cele jate cilindrov. Ne, celo sami so jih nosili in jih še nosijo. Vsak skromen obrtnik, vsak omikanejši delavec ga nosi danes ob posebnih, slovesnih, kogarkoli ali karkoli slavečih prilikah. Cilinder in frak ali vsaj salonsko suknjo, smoking, kutavaj ali žaket nosi dandanes ob izvestnih priložnostih že vsak inteligenten in civiliziran socijalni demokrat in komunist. Zakaj vsak omikanec ve, da cilinder in črna suknja ne pomenjata ošabnosti, vzvišenosti, demonstracije za izjemen položaj.

Cilinder in frak sta mednarodna obleka, ki jo nosijo vsi stanovi, vsi poklici, vsi razredi. Nekaka civilna slavnostna uniforma sta, ki je civiliziran mož, če le more, ne sme pogrešati. Frak je bil prvotno noša angleških jezdecev; v drugi polovici 18. veka je postal najprej na Francoskem splošno moden. Sprejeli so ga vsi civilizirani narodi, in koncem 18. in početka 19. veka je nosil vsak količkaj boljši moški tudi kot vsakdansko suknjo frak v temnomodri, temnozeleni, svetlorjavi ali temnordeči barvi. Nosili so frake tudi Slovani: Poljaki, Čehi, Slovenci, Hrvatje, celo Rusi, — vojska pa je nosila sploh frake z našitki. Črn frak se je nosil le za plese, ker je bil praktičen pri okretanju, in pa za posebne prilike. Tako je bil torej v tisti dobi ves svet »frakarski«. Kasneje ga je moda omejila le na plese, gledališča, svečanosti, skratka na posebne dogodke. In kakor frak, je tudi cilinder moden francoski produkt. Včasih je nosil vsak moški visok trd klobuk, črn, siv, rjav, celo zelen in rdeč. Po okusu in starosti ter harmonično z barvo frakovo. Kasneje se je tudi cilinder deloma umaknil mehkim širokokrajnikom, ker je pač zahtevala tako moda. Ostal pa je cilinder še do dandanes tudi vsakdansko pokrivalo. Nihče se ne zgraža nad njim, če le ni preveč izmoden, ogoljen in skuštran.

Ampak pri nas, Slovencih, se vendarle vsake svete čase dvigne opozicija novih letošnjih zajcev, ki kriče proti — »frakariji«. Kričali so ob otvoritvi Narodnega doma v Ljubljani in kriče ter hujskajo zopet danes. Seveda jim je »frak« le simbol in »frakarija« le bedasto demagoško geslo. Vedno znova se pojavijo med nami ljudje, gotovo sami necivilizirani, o mednarodnih oblikah družabnega občevanja popolnoma nepoučeni, ki smatrajo permejduševstvo za pristno slovensko in komodnost v obleki za izraz demokratskega, ljudstvu prijaznega mišljenja. Demokratsko družbo si predstavljajo kot mešanico vseh slojev in kultur, kot nekako socijalno kašo s fižolom, zeljem in krompirjem. Francozi in Angleži ter Amerikanci so menda tudi našim antifrakarjem dovolj demokratični narodi. Toda tudi tam socijalne kaše ne marajo, tudi tam se sloji društveno ločijo, tudi tam veljajo glede načina občevanja in oblačenja mednarodni predpisi. Vse pač nikjer ne gre v en lonec. A ne deli nas toliko tisto, kar imamo v žepu, nego ono, kar imamo v duši in srcu.

Ob najskrajnejši demokratičnosti je vsakomur jasno, da je končno tudi Slovencem treba neke reprezentativnosti. Če pridejo med nas odlični svetovni učenjaki, umetniki, državniki i. p., kam jih naj peljemo? Dr Iv. Lah je moral odvesti pok. Ern. Denisa v Prešernovo sobo pri »Novem svetu«, rusko kneginjo smo morali »pogostiti« v paviljonu bivšega hotela »Ilirije«; če hočemo biti posebno nobel, odvedemo gosta v unijonsko »srebrno« (??!) »dvorano« (??!!), navadno pa ga vlačimo na Grad, nato v unijonsko kavarno in restavracijo. Niče izmed današnjih kričačev niti ne sluti, koliko mučnih prilik sino v Ljubljani že doživeli, ker nimamo ne enega salona, kjer bi se goste iz velikih mest res dostojno sprejelo. Zakajene krčme in zasmrajene, umazane kavarne so nam sprejemnice. In sram nas je vsako pot posebej. A nimamo tudi nobene korporacije, ki bi te goste sprejemala. Posameznik ali posamezница se mora žrtvovati, kakor pač more in zna, vsak pa z mučnim občutkom, da se tako tujcev ne pridobiva. Tu bo pač treba fraka, cilindra, smokinga ali vsaj kutavaja, ker je tak mednarodni predpis. In torej demokratični Slovenci ne smejo nastopati kot revolucionarni sanskiloti ali kot »Slovenčevi« hlapci odpetih srajc. Svetovna gospa Demokracija ne obrajta namreč le staroverskega fraka, nego obrajta predvsem evropske manire in evropski horicont. S kvedrovstvom in permejduševstvom si ni pridobil ugleda in simpatij še noben narod. Morda tega letošnji naši zajci ne vedo. Za to naj jim bo to povedano.

Ne dajmo, da potegne ljudstvo našo inteligenco navzdol, nego storimo vse, da inteligenca dvigne ljudstvo k sebi navzgor! Z duševno kulturo stopaj vzporedno tudi telesna, civilizacija v govorjenju, v manirah in v obleki. Kakor je ameriški delavec gentleman, kakor je češki delavec v družbi gospod, tako se mora tudi slovenski delavec kultivirati dotlej, da jima bo enak. V to svrho čaka še obilo dela vse naše stranke. Kadar bo to delo opravljeno, ne bo več mogoče hujskati na frakarstvo, takrat pa bo tudi že davno konec klerikalstva. Tega se klerikalci zavedajo, zato skušajo ljudstvo čim dalje zadržati v duševni in telesni primitivnosti.

Demokrat.

Kultura.

— **Občni zbor Glasbene Matice v Ljubljani.** Redni občni zbor naše Glasbene Matice se vrši v ponedeljek dne 11. julija 1921 ob 8. uri zvečer v dvorani Glasbene Matice v Vegovi ulici. Dnevni red: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročila tajnika, blagajnika in pregledovalcev računov. 3. Sprememba pravil. 4. Volitev odbora. 5. Slučajnosti.

— **Literaren večer** pod vodstvom pesnika A. Podbevška se vrši v torek 28. junija ob 8. zvečer v veliki dvorani Mestnega doma. Nastopilo bo več mladih pesnikov, med njimi tudi neka nadarjena pesnica. Opozarjajo se na ta večer vsi ljubitelji umetnosti, zlasti pa še oni, ki se zanimajo za duševni razvoj umetniškega naraščaja. Vstop je vsakomur prost.

— **Kongres Udruženja gledaliških igralcev SHS v Ljubljani.** Ljubljansko občinstvo, katero v dneh 2., 3., 4. in 5. julija še nima sreče zapustiti prašnih ulic našega mesta, hoče Udruženje gledaliških igralcev odškodovati kolikor je v njegovi moči z raznimi domačimi prireditvami na prostem, kakor tudi z dobrimi dramskimi in operetnimi predstavami v obeh gledališčih. Pri predstavah sodelujejo vse najboljše moči jugoslovenskih gledališč iz Beograda, Zagreba, Novega Sada itd. na kar se občinstvo že sedaj opozarja. Predprodaja vstopnic, kakor tudi natančen vspored vsake prireditve bode pravočasno javljeno v dnevnem časopisju.

— **»Kajnovi sledovi«.** V postranski sobi velike Götzove dvorane v Mariboru je razstavljena velezanimiva slika. Z okvirjem vred je široka 9 m in visoka blizu 6 m. Predstavlja v sredi prizor z bojišča pri Zborovu: juriš po topniškem ognju, dvoboj med Rusi, Nemci in Avstrijci. Motivi so slikani po originalih. Umetnik in vstvaritelj slike je Ivan Karlović-Janovsky, profesor na mariborski vojaški realki, ki je zasnoval sliko pred 5 leti v Karpatih, jo nadaljeval v Opatiji in dovršil v Mariboru. Slika je razdeljena na štiri dele. Glavna slika juriš in nad njim alegorija: Kajni iz svetovne zgodovine, Aleksander Veliki, Cezar, Napoleon, Viljem in drugi. Levo: izzivanje — prizor prvega Kajna pri bratomoru. Desno: pomirjenje — Kajnova kri — brezbožna lažikultura joka na grobeh vojnih žrtev. Slika ostane razstavljena do 10. julija in pride najbrž v Beograd. Na okvirju je napis: Vox sanguinis fratris tui clamat ad me de Terra.

Solstvo.

— **Slikarska šola »Probuda« na tehn. sr. šoli v Ljubljani.** Vodstvo te šole nam poroča, da se redni pouk konča dne 1. julija s končno javno razstavo, ki se otvori dne 2. julija in traja do vštetega 8. julija od 10.—16. ure v poslopju tehn. sr. šole. Vstopnina bode prosta.. — Ker je pa g. vladni svetnik Šubic dal tudi za mesec juli šolske prostore na razpolago, se bode poučevalo dalje, pa samo z risanjem portreta in slikanjem pokrajine, draperija (kostimi narodne noše) in narodna ornamentika še do 1. avgusta. S tem bode gotovo ustreženo onim, ki se od sedaj niso mogli vdeležiti pouka. Sprejemajo se gospodje kakor dame in naj se blagovolijo takoj priglasiti pri vodstvu šole g. akad. slikarju Franju Sterletu na tehniški sr. šoli. — Drugo leto se zopet otvori s točnim šolskim programom in z vsemi akademičnimi predavanji, istotam.

— **Na drž. gimnaziji v Mariboru** bodo sprejemni izpiti za I. razred šolskega leta 1921/22 dne 2. julija od 10. ure dalje. Vpisovanje za te izpite bo dne 1. julija od 10. do 12. ure ter dne 2. julija od 8. do 9. ure. Zunanjiki morejo vpisne listine (rojstni list in zadnje šolsko izpričevalo) vposlati na gimnazijsko ravnateljstvo po pošti do 1. julija in nato priti naravnost k izpitu dne 2. julija. — Priglasijo naj se le dobro razviti in dobro pripravljeni učenci. — V jesenskem roku bodo izpiti dne 12. septembra od 10. ure dalje.

— **Razstavo žen. roč. del priredi II. deški. meščanska šola v Ljubljani (Šiška), dne 28., 29. in 30. t. m. od 8. do 12. in od 3. do 6.**

— **Ruski krožek na mest. dekl. liceju** je včeraj zaključil letošnje leto z javno produkcijo. Gojenke so se učile pod vodstvom dr. Laha po eno uro na teden ruščine in so dosegle lepe uspehe. Krožka se je udeleževalo 40 gojenk. Včeraj so gojenke nastopile z ruskimi deklamacijami iz pesmi Puškina, Lermontova, Koljcova in Balmonta. Prireditvi je prisostvoval šol. svet. dr. Bezjak in člani prof. zbora.

— **Na trgovski šoli v Novem mestu** bo vpisovanje učencev in učenk v I. in II. letnik 4. julija od 9. do 12 ure, sprejemne preizkušnje za I. letnik se pričnó 4. julija ob 9. zjutraj. V jesenskem roku se bo vršilo vpisovanje 12. in 13. septembra, sprejemni izpiti pa bodo 13. septembra. Zunanji učenci in učenke se lahko zglase tudi pismeno.

Sokolstvo.

— **Dramatični odsek Sokola Vič vabi** vse člane in članice in vse, ki se zanimajo za dramatiko na sestanek v soboto, dne 2. julija t. l. ob 8. zvečer v Sokolskem domu na Viču. Namen sestanka: Sprejem novih članov in članic, volitev dveh režiserjev, predpriprave za bodočo sezono. Da bo mogoče uspešno delovanje, potrebuje odsek novih moči, predvsem ženskih, zato vabi h kolikor mogoče obilni udeležbi.

— **Efektna loterija v korist Sokolskega doma v Novem mestu.** Radi tehničnih ovir se vrši žrebanje nepreklicno 23. julija t. l ob 18. Vsa bratska sokolska društva in vsi oni, ki so prejeli srečke v razpečavanje se vabijo, da najkasneje do 21. julija 1921 vpošljejo odpadajoče zneske ali pa vrnejo nerazprodane srečke Mestni hranilnici v Novem mestu, ker bi se sicer smatrale razprodanim. Zdravo! Upravni svet efektne loterije v korist zgradbe Sokolskega doma v Novem mestu.

— **Sokol v Radečah** pri Zidanem mostu. Posavsko okrožje celjske župe priredi povodom desetletnice Sokola v Radečah okrožni zlet v Radeče dne 4. septembra. Vsa okoliška društva se uljudno prosijo, da na ta dan ne prirejajo veselic. Pohitite raje k nam v prijazni naš trg in veselite se z nami ob našej prvi desetetnici. Že danes vas najuljudneje vabimo, zlasti one, ki ste nas podpirali ob ustanovitvi. Pokažimo ta dan čistost sokolske misli in moč njene organizacije. Na svidenje! Zdravo! Odbor.

— **Desetletnica Vranskega Sokola.** Vranski Sokol se pridno pripravlja na dostojno praznovanje svoje desetletnice, ki se vrši v nedeljo, 17. julija. Da ta obletnica kar najlepše uspe, da se sokolska misel ukrepi in razširi tudi v tem od železnice oddaljenem kotu Savinske doline, je sklenilo Savinsko Sokolsko okrožje prirediti na ta dan svoj prvi zlet na Vranskem. — Opozarjamo vsa sosedna napredna društva na to slavje, ki obljublja postati eno najlepših na Vranskem, s prošnjo, naj ga pri svojih prireditvah upoštevajo.

— **Telovadno društvo Sokol v Mojstrani** priredi dne 17. julija ob 2. popoldne javno telovadbo na prostem Po telovadbi prosta zabava, srečolov, šaljiva pošta in ples. Bratska društva kakor tudi vsi prijatelji Sokola se vljudno vabijo, da ta dan v obilnem številu posetijo Mojstranskega Sokola. Zveza z vlaki prav ugodna. Dopoldne ob ¾ na 10. prihod vlaka iz Ljubljane. Vnanji gostje napravijo lahko takoj še izlet k slapu Peričnik. Odhod vlakov zvečer ob pol 6. in ob ¼ na 9.

— **Sokolsko društvo v Ložki dolini** priredi v nedeljo, dne 3 julija pešizlet v Prezid, kjer se ob pol 16. vrši telovadba. Odhod ob 12. iz Starega trga, nakar se opozarjajo sosedna društva.

Društvene vesti.

— **Vidovdansok slavlje** priredi šola v Cerkljah dne 29 t. m. ob 3. popoldne s petjem in igro na korist Jugoslov. Matici.

— **Logaška podružnica Jugoslov. Matice** priredi na praznik sv. Petra in Pavla popoldne na vrtu hotela Kramar v Dol. Logatcu veliko ljudsko veselico z javno tombolo, godbo in plesom. Jedila in pijača v lastni režiji. Vabljeni so prijatelji društva od blizu in daleč.

— **Redni občni zbor Št. Peterske moške in ženske podružnice družbe Sv. Cirila in Metoda** se vrši v ponedeljek 27. junija ob 8 zvečer v steklenem salonu kolodvorske restavracije na glavnem kolodvoru. K najobilnejši udeležbi vabita odbora.

— **Žegnanje v Trnovem.** Kakor je bilo že objavljeno, priredi pevsko društvo »Krakovo-Trnovo« jutri v nedeljo dne 26. t. m. popoldne v Hribarjevem gaju veliko ljudsko veselico, pred katero se vrši po mestu sijajen sprevod s »podkovanim karfom« ob spremstvu jezdecev, ribičev, skupin narodnih noš in godbe »Zveze jugoslovenskih železničarjev«. Sprevod odhaja ob pol 3. popoldne iz »Jeka« na Trnovskem pristanu, po Krakovskem nasipu čez Stari trg, Mestni trg, Frančiškanski most mimo glavne pošte po Šelenburgovi ulici, skozi Gradišče, po Rimski cesti, Emonski cesti, Kolizejski ulici v Hribarjev gaj, kjer se prične ob 4. velika ljudska veselica. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Društvo zasebnega uradništva.** Dne 28. in 29. junija t. l. se vrši v sejni dvorani mestnega magistrata v Ljubljani skupščina tega društva. Otvoritev skupščine je dne 28. junija ob 9. dopoldne.

— **Komerz Društva zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani.** Društvo zasebnega uradništva Slovenije v Ljubljani priredi povodom svoje skupščine v torek, 28. t. m. ob 8. zvečer komerz v hotelu Bellevue in prosimo vse tovariše in tovarišice in vse, ki ljubijo prosto, neprisiljeno zabavo, da se te prireditve v kar največjem številu udeleže.

— **Podružnica »Kola jugoslovenskih sester v Kranju«** proslavi Vidovdan s prireditvijo kresne noči na Greizerjevem vrtu na Primskovem. Na sporedu so: slavnosten govor, deklamacija, petje, čarovniški šotor, plesanje kola itd. Pričetek ob 6. uri zvečer. Darila v prid Kola in v kritje stroškov dobrodošla. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Podružnica »Družbe sv. Cirila in Metoda« za Savo, Javornik in Koroško Belo priredi v korist** glavne družbe 29. t. m. na dan sv. Petra in Pavla cvetlični dan. Podružnični odbor vabi tem potom vse narodno zavedno občinstvo, da ob tej priliki ponovno pokaže simpatije za našo slovensko obrambno družbo, katera tudi v sedanjih težkih časih skrbi za šolstvo v neodrešeni domovini. Dolžnost vsakega Slovenca je, da po svoji moči prispeva ter položi svoj dar domovini na oltar.

— **Pevci »Ljubij. Zvona«!** Jutri ob 11. vaja moškega zbora!

— **Veselica gasilnega društva v Borovnici** se je radi jako neugodnega vremena preložila na praznik t. j. 29. junija t. l. Spored isti. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Zadruga urarjev, zlatarjev, optikov, graverjev in pasarjev v Ljubljani** sklicuje izredni občni zbor na dne 3. julija t. l. ob 9. dopoldne v dvorani št. 5, desnega parterja državne obrtne šole na Aškerčevi cesti št. 9 in uljudno vabi k mnogobrojni udeležbi člane in nečlane iz Slovenije. Poleg običajnih točk je na dnevnem redu tudi razprava radi udeležbe na velesemnju.

Turistika in sport.

— **Nogometne tekme 26. t. m.** Prostor Ilirije: ob pol 17. Jadran : Hermes, ob 18 Sparta : Primorje. Tekma med Sparto in Primorjem je najbrže odločilna za prvo mesto drugega razreda v Ljubljani. Oba kluba sta v dobri formi. Vstopnina za obe tekmi skupna. — Na prostoru Sparte igrata ob 16. rezervi Primorja in Svobode.

— **Kolesarska dirka Ljubljana-Vransko - Ljubljana,** 100 km, se vrši v nedeljo popoldne in sicer je start ob 10. uri, cilj pa okrog 4. ure na Dunajski cesti; start je pri pokopališču, cilj pa pri km 2'2. Z ozirom na prijave dirkačev obeta biti dirka zelo zanimiva in je pričakovati številne udeležbe občinstva na cilju.

— **Člane sportnih klubov, ki imajo izposojene smuči »Sportne zveze«, pozivljamo, da iste vrnejo do torka, to je 28. t. m. v pisarni »Sportne zveze«, Narodni dom, od 3. do 6. ure popoldne. Obenem je priložiti 40 K kot odškodnino za uporabo smuči. Kdor v določenem času smuči ne vrne, ima plačati celotno vrednost smuči.**

— **Podružnica slov. plan. društva v Kamniku priredi na praznik,** dne 29. t. m. pri ugodnem vremenu izlet v Kamniško Bistrico. Sestanek ob 7. zjutraj na Glavnem trgu v Kamniku. Člani podr. ter prijatelji narave se vabijo.

Gospodarske vesti.

— **d Zagreb, 24. junija. Devize.** Dunaj 21.70—21.75, Berlin 207—207.50, Budimpešta 58.50—59, Italija 715—720, New York (kabel) 146—146.50, New York (ček) 144 do 0, London 550—558, Pariz 1173—1175, Sofija 200.50—201, Švica 2470—2473. **Valute.** Ameriški dolarji 140 75—141.25, avstrijske krone 22.50—0, carski rubiji 33—38, češkoslovaške krone 198—0, francoski franki 0—1160, napoleondori 465—467, nemške marke 212—213, romunski leji 225—226, turške lire 710—712.

—**d Curih, 24. junija. Devize.** Berolin 8.25, Holandija 195.85, Novi Jork 593, London 22.18, Pariz 47.25, Milan 28.05, Bruselj 47.10, Kodanj 100.75, Stockholm 131.25, Kristijanija 85, Madrid 78.30, Buenos Aires 180, Praga 8.1,2 Bukarešta 9.20, Zagreb 4, Budimpešta 2.30, Varšava 0.37½, Dunaj 1.10, avstrijske krone 0.88.

— **g Ljubljanski trg. Škodljivost italijanskega uvoza sadja in zelenjave.** Večina ljubljanskih mesarjev se je ovadila na državno policijo, ker niso hoteli znižati cen. Izgovor na še visoke cene živine ljubljanskega nakupovalnega področja ne utemeljuje visokih mesnih cen v Ljubljani, ker je danes nakup živine na Hrvaškem in deloma tudi Štajerskem mogoč pri mnogo nižjih cenah pot po Kranjski, kjer delajo ceno prekupci in direktni italijanski nakupovalci. Glede zelo različnih mesnih cen po slovenskih mestih in po deželi, posebno pa v primeri z onimi cenimi vojaškimi dobavami, se občinstvo opozarja, da so cene odvisne v pretežni meri od kakovosti blaga. Dobro volovsko meso se ne more sekati po isti ceni kot mršave stare krave in biki. Najvišja prodajna cena za volovsko meso za trg je 30 K kg prvi del, 34 kron zadnji del. Za mesnice prima voli 32 K prvi del, 36 K kg zadnji del. Pričakovati je v kratkem ugodnejših cen. — Branjevke vsled določitve najvišje prodajne cene za črešnje 12 K kg za prvovrstno blago, 6 do 8 K za blago druge vrste, štrajkajo cel teden, tako da na trgu ni bilo črešenj. Prve letošnje iz Italije pripeljane črešnje so stale 32 K kilogram, potem je cena polagoma padla na 24 K in potem obstala na ceni 16 K za kg. Vpliv italijanskega uvoza sadja in zelenjave na naš trg je skrajno neugoden vsled valute ter stalno diktira cene domačim pridelkom. Ker smatramo lahko uvoz sadja in zelenjave iz Italije kot luksus blago, ki stane vsako leto težke milijone, brez faktične potrebe in poleg tega diktira našemu domačemu trgu daleko previsoke cene, moramo označiti ta uvoz kot vsestransko škodljiv. Potrebo domačega trga krijemo lahko z domačimi pridelki brez uvoza ter s tem pospešimo lastno produkcijo in obdržimo denar doma. Vsled valutne diference so cene italijanskega blaga naravnost gorostasne. Grah v stročju 25 do 30 K kg, črešnje 32 K, čebula 16 K kg, hruške 24 K kg, fižol v stročju 30 K kg, mala glava solate 5 K itd. Te cene veljajo potem kot smernica za nekaj tednov pozneje na trg došlo domače blago. Interesente se opozarja, da se v bodoče ne bo pripustilo za ljubljanski trg visokih cen omenjenega importiranega blaga, temveč edino cene, ki so v dopustnem razmerju s predvojnimi cenami. Sto- in večkratnih cen ne smemo dopuščati. Trg je dobro založen, samo jajc zopet primanjkuje, cena 2 K za kos. Občinstvo se prosi, da naznani vse prekupce. Zadostuje anonimna ovadba. —

— **g Posledice naše carinske politike v Avstriji.** Prosti izvoz živil iz Romunije, Madžarske in Amerike je povzročil v Avstriji neverjetno znižanje cen. V Avstriji je sedaj splošno dovolj živil. ki so cenejša nego pri nas. Dunajske tvrdke ponujajo mariborskim trgovcem moko po 2.50 K ceneje, kot je pri nas. V Gradcu so žemlje cenejše in boljše kot n. pr v Mariboru.

— **g Svinjski sejem v Mariboru.** Na svinjski sejem v petek 24. t. m. so prignali 146 ščetinarjev in 3 koze. Cene: Plemenske svinje kg žive teže 24—26 K, polpitane svinje 26 K, mladi prašiči 6—8 tednov stari komad 200—600 K, tri mesece stari 600—800 kron, šest mesecev stari 900—1300 K. Kupčija je bila živahna.

—g **Nove mesne cene v Mariboru.** Zadnje akcije proti preobjestnosti mariborskih mesarjev so vendar imele vsaj delen vspeh. Namesto povišanja cen mesu na 40 K so morali mesarji odjenjati še od sedanjih cen. Odsek za določitev cen je na svoji zadnji seji z dne 17. sklenil sledeče cene: za volovsko meso prvi del 24 K, zadnji del 26 K, za meso telic, debelih ne čez 6 let starih krav in bikov po 22 K, telečje meso prednji del po 16 K, zadnji del po 18 K, teletina brez kosti 20 odstotkov poviška. Prekajeno meso: gnjati, zavita pleča, prekajen hrbet ostanejo kot luksus blago izven maksimalnih cen. Določijo pa se cene za: prekajeno trebušno meso po 52 K, rebra (bolje kože in masti) po 46 K, prekajena slanina po 50 K papricirana slanina po 56 K, salo 44 K, prekajena glava kg 20 K. gnjatova klobasa po 64 K, brunšviška salama po 40, hrenovka po 38 K, kratke, posebne pariške klobase in mesni sir po 40 K. Ribe: mrene pod 1 in pol kg teže po 15 K, nad 1 in pol kg po 20 20 K, belice po 12 K kg,cinji, karpi pod 1 kg po 20 K, nad 1 in pol kg po 25 K, ščuke pod 1 in pol kg po 25 K nad 1 in pol kg po 30 K, sulci in postrvi po 30 K. Raki, mali po 1 K, solo raki komad po 2 K. Črešnje smejo branjevke prodajati le na vago, kmetice po meri. Ceno določi tržno nadzorstvo dnevno (sedaj so po 5—6 K liter).

—g **Narodna banka, d. d. Zagreb.** U izvanrednoj glavnoj skupštini, održanoj 16. o. mj. provedene su neke promjene pravila, pa je ujedno u smislu čl. I uredbe Ministra finansija od 19. aprila o. g. I, br. 5232 promijenjen naziv banke u »Slavenska banka« d. d.« pošto prema ustanovama citirane naredbe, nijedan novčani zavod u Kraljevini ne može nositi naziv Narodne Banke, osim »Narodne Banke Kraljevine SHS«.

—g **Kriza v italijanski tekstilni industriji.** Večina italijanskih predilnic za bombaž se je založila za dobo enega do dveh let z bombažem po ceni 27 centov za funt. Bombaž pa notira sedaj v Ameriki 12 do 13 centov funt V istem položaju se nahajajo predilnice za volno, ki so se tudi založile za daljšo dobo ob visokih cenah. Nekatere tvrdke so že napovedale konkurz, napr. tvrdka S. Pignoli & Co v Bologni.

—g **Onim, ki imajo denar v Avstriji.** Oni, ki so v okviru kompenzacijske pogodbe z dne 1. septembra 1919, št. 180/SHS uvažali blago iz Avstrije ter so dobili od nemško - avstrijskega blagovno-prometnega urada (Deutsch-öterr. Warenverkehrsbüro) na Dunaju obvestilo, da so jim pri Centralni upravi za trgovski promet z inozemstvom stavljeni na razpolago iz storniranih akreditov ali iz kurzne diference izvirajoči denarni zneski, se pozivajo, da vlože s kolkom za din 2·— opremljene prošnje za izplačilo teh zneskov pri navedeni upravi v Beogradu, Krunska ulica št. 14. Prošnji je treba priložiti potrdilo pristojnega davčnega urada, da je prosilec plačal za leto 1920 in prvo polovico leta 1921 predpisane davke. Prošnje brez potrdila se ne bodo vpoštevale.

Iz ustavotvorne skupščine.

—d **Beograd, 24. junija.** 58. redni sestanek ustavotvorne skupščine je otvoril predsednik dr. Ribar ob 9.40. K dnevnemu redu je dobil besedo demokrat Čubrović, ki je predlagal, naj se v člen 94. ustavi odredba, da se naredbe ne morejo uveljavljati, dokler jih ni odobrila ustavotvorna skupščina Meni, da bi bilo priklado, da bi se ukinil člen 130. prehodnih naredeb. Radikalec Milan Simonović pravi, da je v členu 95. predvidena uprava po odsotnosti in kar se tiče tega, da bi se ekori razvijajo, se zdi, da se bodo obdržala okrožja, in tako bomo imeli štiri vrste upravnih edinic, kar je pri naših financah na vsak način luksus. Demokrat dr. Milan Rojc pravi, da se je pri določevanju oblasti ustava izgubila v detajle in da ni potreba določevati števila prebivalstva. Posl. Ivan Crnković se protivi naredbam o ministrih brez portfelja ter čl. 91., za katerega zahteva, naj se izpusti, sicer bo glasoval proti ustavi. Seja je bila končana ob 11.30.

Ob 16. se je seja nadaljevala. Na dnevnem redu so bile interpelacije Najprej se je razpravljalo o interpelaciji zemljoradnika Miloša Moskovljevića glede topčiderske ekonomije. Posl. Etbin Kristan je predložil razne dokumente, ki so se nanašali na 50% popust, ki so ga v topčiderski ekonomiji imeli aktivni ministri in ukazni uradniki pri ministrstvu za poljedelstvo in vode. Vsi ti dokumenti nosijo podpis tedanjega ministra za poljedelstvo Velizarja Jankovića. (Nemir pri zemljoradnikih.) Po nekih prejšnjih naredbah so imeli pravico do tega popusta tudi vsi bivši ministri. (Nemir pri zemljoradnikih.) Zato smatra govornik, da beseda »korupcija« ni dovolj ostra za označenje takšnega postopanja. Govornik navaja nato, koliko živil so posamezni ministri in uradniki dobili iz ekonomije in apelira na parlament, naj se sestavi posebna enketa, ki bo stvar preiskala. Besedo dobi dr. Velizar Janković radi osebnih pojasnil in pravi, da ima vsa interpelacija značaj osebnega napada in da ni stvarna. (Protest pri zemljoradnikih.) Obžaluje, da je dr. Stajić govoril v njegovi odsotnosti in ker se tiče tega, da bi se ekonomija odstopila poljedelski fakulteti, ugotavlja, da tudi minister Pucelj ni tega dovolil. (Protest pri zemljoradnikih Klic: »To ni razlog!«) Kar se tiče popusta pri živilih, je on podpisal naredbo zato, da bi uradnike ščitil pred »zelenjaši« (zemljoradniki). Nato je nastal pri zemljoradnikih velik hrup in nekateri poslanci so klicali: »Za kmete se ni ničesar storilo!« Minister Janković nadaljuje: Dali smo jim največjo koncesijo, to je svoboden izvoz. (Burno protestiranje pri zemljoradnikih.) Nato očita ministru Jankoviću dr. Stajiću, da je ves čas, dokler je bil uradnik, brezplačno prejemal tobak. V zbornici je ponovno nastal hrup in predsednik je pozvonil. Potem je govoril Mihajlo Avramović, ki je rekel, da že 28 let brani zemljoradniški savez, ne da bi prešel v strankarske roke, kar pa minister Janković zanikuje. Savez nudi ministru nazaj vse, kar je dobil od njega za obnovo poljedelstva, ker savez s tistimi pripomočki ne more delati. Seveda minister ne bo ničesar vzel nazaj, ker nima poguma. Bolgarska pa je dala za obnovitev celih 120 milijonov na razpolago, dočim je dala naša država v to svrho samo poldrug milijon dinarjev. Na koncu svojega govora zahteva, da se sestavi enketa, ki bo preiskala vse nepravilnosti pri topčiderski ekonomiji. Sprejet je bil tudi predlog Etbina Kristana glede enkete. Nato je govoril narodni socialist Ivan Deržič, naj minister za promet odgovori na njegovo interpelacijo. Predsednik pravi, da to ni mogoče, ker je minister podal ostavko Seja se je končala ob 18.45, prihodnja jutri ob 10. dopoldne.

Najnovejša poročila.

KONFERENCA V PORTOROSE.

— **Dunaj,** 25. junija. Konference v Portorose se udeleži s strani Avstrije železniški minister, sekcijski šef v notranjem ministrstvu Schöller ter še nekaj drugih referentov.

ČEŠKO - MADŽARSKA POGAJANJA.

— **Marjanske lazne, 25 junija.** Politični uspeh pogajanj med Češkoslovaško in Madžarsko je povoljen. Češkoslovaška bo dobavljala Madžarski premog, železo in industrijske izdelke, medtem ko bo Madžarska dobavljala žito in moko. O korekturi mej, kakor jo želi Madžarska, se doslej še ni razgovarjalo, a ni izključeno, da bodo Čehi upoštevali gotove želje Madžarov, ki so v skladu s trijanonsko mirovno pogodbo in eventualno tudi druge manjše korekture meje, če da Madžarska dovoljne garancije za prijateljske odnošaje med sosednima se državama in če zagotovi, da ne misli na restavracijo Habsburžanov na Madžarskem.

NEMŠKE LAŽI IN BAJKE.

— **Dunaj,** 25. junija. »Reichspost« prinaša iz Beljaka tendencijozno poročilo: Nedavno je prispel v Spital ob Dravi prvi transport nemških konj, ki jih dobi Jugoslavija. Ta transport so spremljali jugoslovenski vojaki, a je v Spital prispela samo polovica spremljevalcev. Večina je ostala ali na Bavarskem ali pa v Avstriji. Poveljnik transporta je brzojavil po novo vojaštvo v Jesenice, a ko je novi oddelek prispel, so zopet vsi vojaki dezertirali. Nato je zahteval poveljnik popolnoma srbsko spremstvo in ga tudi dobil, a so tudi srbski vojaki pobegnili, čim so dospeli preko meje svoje države.

ITALIJA DOBI 21 MILIJARD ZLATIH MARK.

— **Milan,** 25. junija. Po poročilu »Corriere della Sera« obsega znesek 132 milijard zlatih mark, ki jih je določila dunajska reparacijska komisija tudi vsote, ki jih mora poleg Nemčije plačati Avstro-Ogrska, Bolgarska in Turška. Od te svote pripade Italiji 21 milijard zlatih mark.

Ljubljanski veliki semenj.

Razstavišče je že planirano in se gradi betonski temelj za stavbe. Poslopje Sejmskega urada, kakor tudi stavba, kjer bo za časa velikega semnja nastanjen brzojav, telefon in pošta, bo zidano in bo kmalu dograjeno. Ravno tako tudi hitro napreduje delo vrhnih stavb, ki se grade drugod, pa se kasneje prenese na razstavišče in tam sestavijo. Stranke, ki postavijo lastne paviljone, se pozivljajo, da takoj pričnó z delom, čim jim gradbena eksekutiva (arhitekt Costaperaria) odobri načrte. V interesu tudi vseh drugih strank, ki so priglasile svojo udeležbo, je, da takoj začno s pripravami, da bodo pravočasno gotovi. Zelo neugoden vtis bi napravilo, ako bi stranke dovažale svoje vzorce na rastavišče, ko se je veliki semenj že pričel; poleg tega bi dovažanje in prevažanje blaga oviralo posetnike sejmišča.

Rastavniki se ponovno opozarjajo, da Sejmski urad napravlja za stranke napisne table samo z navedbo imena in sedeža izložnika in tekočo številko. Ako si stranka želi napisne table s popolnim naslovom in označbo proizvodov v več jezikih, naj si jo da napraviti sama. Vendar smejo biti te table pritrjene le v notranjosti najetega prostora.

Na sejmskem prostoru bodo postavljene posebne velike table, kjer razstavniki proti odškodnini lahko nalepljajo reklamne plakate. Zaradi tega naj se vsak izložnik poslužuje tega sredstva reklame v kolikor mogoče izdatni meri. S tiskanjem sejmskega kataloga se bo pričelo, čim bo dodelitev prostorov gotova in bo Sejmski urad imel tudi druge potrebne podatke na razpolago.

— — —

Mariborska porota.

— **Umor ali neprevidnost pri rabljenju orožja?** V Ljubljani je dr. Oblak pred poroto obsodil brezmejno srčno surovost, ki razteza takozvano povojno moralno dobo do današnjih dni. V Mariboru je nasprotno njegov kolega dne 18. junija vporabil to surovost za rešitev svojega klijenta. Navzoče občinstvo je spreletel mraz groze, ko je v svojem zagovoru izrekel besede: »Ljudska misel — božja misel — ljudstvo je naravnost smešilo njeno smrt.«

Umora obtoženi Vinko Lovše iz Zgor. Veličine je bil svoj čas čuvaj na graščini Hrastovec. Preveč udan pijanosti in hipni razburjenosti je bil predlani odpuščen. S svojo mejašinjo Antonijo Malek je preživel 69 pravd, večinoma pri Sv. Lenartu. To ga je napolnilo z brezmejnim sovraštvom do Malekove. Po pričevanju sestre umorjene Malekove je Lovše opetovano stregel po življenju svoje pravdarske nasprotnice. Svoj obračun pa je izvršil na nenavaden način. Popoldne 3. februarja je prišel k Malekovi Jože Gornik iz sosednje vasi Zmica s prošnjo, da mu pokaže meje okoli ležeče posesti. Med tem ko sta Malekova in Gornik ogledavala travnik, se je nedaleč od nju pojavil Lovše z nabito puško, namenjen v gozd Srečal je dva godca, ki sta mu morala zigrati. Nato se je obrnil proti Malekovi ter zahteval, da se odstrani, češ kaj ima ona tu opraviti z mejniki. Malekova mu je klubovala. Videč ga snemati puško, ga je držala, češ, le streljaj. Ker se na ponovni poziv ni hotela odstraniti, je zagrabil za puško dvocevko in sprožil. Strel je žrtev zadel v zgornji del trebuščine. Malekova je obležala mrtva. Prizor se je odigral pred pričami. Z ozirom na res brezmejno sovraštvo in razpitost umorjene kot strastne pravdarice, bi bil tak konec navsezadnje razumljiv. Ampak pravo dejanje brezmejne posurovelosti je sledilo še le po zločinu. Lovše se namreč ni nič zmenil za svojo žrtev, odšel je proti domu. Tam je dobil župana, ki se je zglasil radi ljudskega štetja. Napram županu se je Lovše pobahal, rekoč: »pa sem sprožil in jo zadel, baba je pala ko žaba.« Še brezsrčnejše se je izrazil proti orožniku: »ustrelil sem jo, hvala bogu, da je hiu. Streljat pa znam, nisem dosti ciljal, pa sem zadel. Aretiran je spotoma v Sv. Lenart mimo hiše umorjene žrtve — veselo vriskal. Naravnost pretresujoče pa je izzvenela izpoved orožnika kot priče o ljudski sodbi glede umorjene. Ljudje so se namreč nad orožnikom še hudovali, češ, »pa ga ja niste zaprli, ta je dobro delo storil«, in pri

čem so se ljudje še smejali. Ta »ljudski glas — božji glas« je bila pred porotniki srečna bilka, ki je v spretnih rokah zagovornika storilca rešila storilca — vislic. Lovše se je zagovarjal z duševno zmedenostjo vsled želodčne bolezni in pa, da se mu je puška je po nesreči sprožila. Porotniki so v splošno presenečenje zanikali vprašanje na umor in na uboj, potrdili le vprašanje na neprevidno ravnanje z orožjem ter zanikali duševno zmedenost. Spričo tega krivdoreka je bil Lovše obsojen samo na 8 mesecev strogega zapora.

— **Ljubezenska drama v Rošpohu. — Smrtna obsodba.** V ponedeljek 20. t. m. je sedel na zatožni klopi 27letni viničarjev sin Jožef Eferl iz Rošpoha, ki je na praznik Treh kraljev z namenom ustreliti svojo ljubico Elizo Rumps smrtno zadel s karabinko Marijo Šori in težko ranil Ivana Vudlerja. Eferl je degeneriran človek, katerega duševno in telesno stanje je vojna še poslabšala. Bil je več mesecev v norišnici. Lani se je zaljubil v deklo Elizo Rumpf, ki jo je ljubil kot pravi norec. Bil je strašno ljubosumen ter je pisal svoji ljubici »pesniško« navdahnjena pisma. Njegova Eliza pa mu je bila nezvesta. Na praznik Treh kraljev je bil z večjo družbo v gostilni Purkart, odkoder so ga vrgli na cesto, ker so slutili, da se bo maščeval nad svojo ljubico. Toda Eferl se je kmalu vrnil s karabinko, pomeril na nezvesto dekle, ki je pa ni zadel, pač pa usmrtil poročeno Marijo Šori in težko ranil Vudlerja. Po silnih izbruhih jeze je šel v listnik, kjer je zaspal, drugo jutro pa zbežal v gozdove. Šele 19. januarja ga je spoznal jetniški paznik Korošec na cesti proti Mariboru in ga pregovoril, da je šel sam v preiskovalni zapor. Morilec se je zagovarjal s svojim zmedenim duševnim stanjem, ki sta ga pa zdravnika zanikala. Priča Eliza Rumpf se je obnašala posurovelo in brezčutno. Porotniki so enoglasno potrdili, da je kriv umora, na kar je Eferl obsojen na smrt na vešalih. Eferl kazni ni sprejel in je vložil ničnostno pritožbo.

— **Oproščen defravdant.** Podjetje »Balkan« v Mariboru je sprejelo lani 18letnega trgovskega akademika Rudolfa Vrečka v službo kot praktikanat z mesečno plačo 800 kron. Podjetje mu je poverilo važno mesto blagajničarja pri Južni železnici in strankah. Vrečko je na razne načine poneveril v dveh mesecih nad 41.000 K. Poleg tega je prodal 300 kg sladkorja iz skladišča ter zakrivil skupno škodo v znesku 61.199 K. Pred poroto se je zagovarjal s slabo plačo. Porotniki so s 7 glasovi zanikali vprašanje na poneverbo, nakar je bil mladi defravdant popolnoma oproščen.

— **Velika tatinska družba.** Vsled številnih vlomov in tatvin v Porečih pri Ljutomeru so bili obsojeni: Alojzij Ivanšič na 2 in pol leta, Al. Domanjko na 18 mesecev, Anton Misljak na 18 mesecev, Filip Sušec na 5 mesecev, Fran Novak na 10 mesecev in Rudolf Mühlfellner na 2 leti ječe.

Raznoterosti.

* **Nemški roman v službi politike.** V Dražďanih je izšel roman »Materina kri«, ki ga je spisal gornješlezijski pisatelj Robert Kurpiun. Vsebina romana je nacionalistična v zmislu nemške propagande v Gornji Šleziji. Mlad mož, katerega oče je bil Nemec, mati pa Poljakinja, je vsled ljubezni do matere vnet pristaš poljske ideje. Kot poljski agitator pride v konflikt s kazenskimi zakoni, končno pa se prelevi po očetu v Nemca. Nemško časopisje pridno priporoča ta roman, o katerem pravi, da je važno orožje plemenite nemške kulture v boju za Gornjo Šlezijo.

* **»Diplomatična« ljubezenska tragedija.** Iz Rima poročajo, da je markeza Durazzo, žena italijanskega poslanika v Pekingu, iz ljubosumnosti ustrelila iz Italije se vrnivšo ženo poslaniškega atašeja Pitrija. Istočasno je izvršil samomor ataše Pitri. Markeza Durazzo je hči bivšega avstrijskega poslanika na Japonskem Ambroja. Italijanska vlada je takoj odpoklicala poslanika Durazza.

Narodna obrana.

— **Odbor podružnice Jugoslovenske Matice v Krškem izreka neumornemu godbenemu odseku Sokola v Krškem, učiteljskemu pevskemu zboru, kakor tudi vsem častitim damam in gospodom, ki so s svojim požrtvovalnim trudom in darovi pripomogli ob priliki veselice 5. junija do lepega gmotnega vspeha (približno 10.000 K čistega dobička), svojo najsrčnejšo zahvalo.**

— **Družbi sv. Cirila in Metoda je podarila g. Josipina Pelko znesek 50 K, katerega je dobila vsled kazenske poravnave. Iskrena hvala! Slovenci, posnemajte v enakih slučajih zgoraj imenovano rodoljubko!**

Darila.

Upravi našega lista so poslali:

Za **Jugoslovensko Matico:** Posojilnica v Trebnjem 100 K v počaščenje spomina umrlega načelstvenega člana g. Ivan Maleňška v Trebnjem in neimenovani 20 K. Skupaj 120 K.

Za **Ciril-Metodovo družbo:** Posojilnica v Trebnjem 100 K v isti namen kot Jugoslovanski Matici in g. Gabrijela Žužek 300 K mesto cvetja na krsto blagopokojnemu g. Majzelju v Beli Cerkvi.

Za **društvo Sokol I.** 134 K zbrali dijaki viš. str šole na teh. sred. šoli za »sokolsko gnezdo« na trgu Tabor, v odgovor na »Slovečev« članek »Na Gori Tabor«.

Za **oslepele vojake** 420 K omizje pri Češnovarju v Kolodvorski ulici mesto venca na krsto ge. Ivanke Franchettijeve.

Za **Kopitarjev grob** 100 K baron Egon Zois tu.

Za **ubogega jetičnega Brajerja** v Cerkveni ulici: Neimenovan 100 K, Lavrinc Ferdo 10 K, g. Ignacij Žargi, trgovec, Sv. Petra cesta 50 K in ga. Franja Snoj, trgovka, 50 K. Skupaj 210 K.

Poizvedbe.

— **Izgubil** se je včeraj zlat obesek s podobo sv. Antona in monogramom T. F. in datum 27./3. 21. Ker je za izgubitelja drag spomin se uljudno prosi, da se proti nagradi odda v trgovini I. Grobelnik, Mestni trg 22.

— **Izgubila** se je manjša svota denarja od Gosposvetske ceste, I. drž. gimnazije do Narodnega doma. Pošten najditelj se prosi, da jo odda pri upravništvu.

— **Izgubila** se je damska zlata ura 24. junija okrog 8. zvečer od Rimske ceste vrtnarja Rojca do Križanske ulice. Poštenega najditelja se uljudno prosi, da jo vrne proti nagradi, ker je drag birmanski spomin. Odda naj se v upravništvu »Slov. Naroda«.

Glavni urednik:
Rasto Pustoslemšek.
Odgovorni urednik:
Božidar Vodeb.

Omara za led
(Eiskasten) za shrambo jestvin, dobro ohranjena, se po zmerni ceni proda. — Naslov pove upr. Slov. Naroda. 4400

Eno ali dve sobi
išče boljša obitelj za 6—8 tednov ob progi Ljubljana-Brežice. — Ponudbe pod „Takoj 4398“ na upravo Sl. Nar.

Radi selitve
prodam ceno spalno sobo in drugo pohištvo, vse v dobrem stanju. — Kje, pove uprava Slov. Naroda. 4393

Pozor, turisti!
Proda se izvrsten **daljnogled** in etui za K 1000·—. — Sv. Petra c. 36. 4391

Otroški voziček in divan
se ceno proda. — Stari trg, trafika.

Prodam
popolnoma nov kompleten elektromotor 4 HP, vrtilni tok, 220 Volt, 1430 obratov. Kdo, pove upravništvo Sl. Nar. 4390

Lepo sobo!
Mlad neoženjen trgovec iz ugledne družine išče v sredini mesta lepo meblovano sobo, ako mogoče s kabinetom in električno razsvetljavo ter dobro postrežbo. Plača postranska stvar! — Ponudbe pod „Drugi dom 4388“ na upr. Slovenskega Naroda. 4388

Oddasta se:
dve ali ena meblovana soba
na periferiji mesta 10 minut oddaljeni od pošte z uporabo kuhinje in pritiklin za dobo 2 ali 3 mesecev. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4404

Dvokolesa, šivalni stroji
otroški vozički novi in malo rabljeni, v veliki množini ceno na prodaj. **F. Batjel,** Ljubljana, Stari trg 28. 4408

Sprejme se knjigovodkinja,
starejša, dobra moč. Kapi se: **pisarniška oprema, mizarsko orodje, železne okrogle stopnice.** Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4409

Učenka
z dobrimi spričevali, zdrava, ki ima hrano in stanovanje doma, sprejme takoj pod ugodnimi pogoji modna trgovina v Ljubljani. Naslov pove uprav. Slov. Naroda. 4402

Koncipijenta
s substitucijsko pravico sprejme takoj odvetnik dr. Oblak, Ljubljana.

Priložnostni nakup!
Kompletna knjigoveznica:
škarje za lepenko, 90 cm dolga rez, rezalni stroj na vzvod, 50 cm dolga rez (stara sistema), štempelj za ročni tisk, filete (iz medi), črke itd., nekaj orodja in materijala se proda za jugosl. K 80.000. Želi se osebni obisk. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4236

Konjski dirkač
išče stalno mesto k jahalnim konjem. Bil je že pred vojno odlikovan s 17 prvimi darili in je dirkal v Jockey-klubu Kottingbrunn. — Dopisi pod „Dober jahač 4394“ na upravo Slov. Naroda.

Sprejme se
zanesljiv in marljiv
trgovski pomočnik
(skladiščnik). Nastop takoj.
Gregorc & Verlič — Ljubljana.

Pozor! Pozor!
Razprodaja čevljev
za gospode, dame in otroke po najnovejših najnižjih cenah. — Trgovina Ivan Lončar, Sv. Petra cesta 36. 4392

Josip Grebenšek
slikar in pleskar za stavbe in pohištvo,
se priporoča sl. občinstvu za vsa v to stroko spadajoča dela.
Kranj, Rožna ulica št. 53.

Vabilo
na
občni zbor
Posojilnice v Brežicah
r. z. z neom. z.
ki se bode vršil dne 6. julija 1921 ob 6. uri zvečer v lastni pisarni.

DNEVNI RED:
1.) Poročilo načelstva.
2.) Poročilo nadzorstva.
3.) Odobritev računskega zaključka za leto 1920.
4.) Volitev načelstva.
5.) Volitev nadzorstva.
6.) Slučajnosti.

Ako bi ta občni zbor ob 6. uri zvečer ne bil sklepčen, se vrši isti dan in v istem prostoru drugi občni zbor, ki sklepa takrat ob vsakem številu zadružnikov.

Načelstvo.

„Transformator“
elektrotehnična tovarna
družba z o. z.
Ljubljana, Dunajska cesta št. 75.
izvršuje:
transformatorje in motorje, sifkalne naprave in aparate.
Popravlja:
vse vrste električnih strojev in aparatov.
Generalno zastopstvo svetovne tvrdke
Felten & Guillaume
tovarne električnih kablov in električne vrvice.
velika zaloga motorjev, kablov, vrvic in izolirane cevi.
Tel. 142 in 230. Poštni predal 144.

Prodajo se
psi volčje pasme.
Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4373

Damsko kolo,
zelo dobro ohranjeno, se po ceni proda. Naslov pove uprav. Slovenskega Naroda. 4377

Sprejme se dijak
nižjih razredov srednjih šol **na dobro hrano in stanovanje** pri boljši rodbini. Naslov pove upravništvo Slov. Naroda. 4374

Računovodja
išče službe pri večji tvrdki ali zasebniku. Zmožen dvostavnega, ameriškega knjigovodstva ter vešč srbohrvaškega in slovenskega jezika popolnoma in in tudi nekoliko nemškega. Naslov pri upravništvu Slov. Naroda. 4381

Proda se lep klavir
(Salonflügel) za 16.000 K. Naslov pove uprava Slov. Naroda. 4383

Mašinist, izpitani strojevodja drž. želj. SHS traži namještenje u većoj tovarni. Samostalni radnik na elektriki, montaži i stružnici sa prvorazrednim ispričevalima. Cijenjene ponude molim slati na J. Žarković, Loka pri Zusmu, Slovenija. 4380

Nov landauer
naprodaj. Poizve se pri **Frau Vrhovec,** kovač v Ljubljani, Bohoričeva ulica 6. 4384

Trgovskega sotrudnika
specerijske in železninske stroke, vojaščine prostega ter **blagajničarko** sprejme ob prosti oskrbi Marko Rosenberg, Ljutomer. 4387

Pisalna miza 4406
ter miza za jedilno sobo s stoli, skoraj novo, **ceno na prodaj.** Resljeva c. 3/I.

Prvovrstni mizar
za tovarno stolov se sprejme. Stadler, Ljubljana, Sodna ul. 11. 4202

Opeka
zidna, lepa, tolčena na roko, se prodaja po dnevnih cenah pri V. Müller, Zagorje ob Savi. 4359

Trgovski sotrudnik
mešane stroke, starejša moč, želi svoje mesto premeniti, najraje na Štajersko ali Hrvaško. — Dopise prosim pod „Trgovski sotrudnik“ poštno ležeče Radovljica. 4399

Proda se večja množina vinskih hramnih, transportnih in malih
sodov.
Stadler, Ljubljana, Sodna ul. štev. 11.

Cement Apnola Premos
najboljše vrste v Sloveniji dobavlja vsako množino „Ava“, Laško.

Stanovanje
za takoj ali s 1. septembrom proti dobremu plačilu išče akademik. Ponudbe na upravništvo Slovensk. Naroda pod „Vojvodinec 4378“.

Hidravlična stiskalnica
(Oberdruck) skoro nova, se zaradi opustitve obrata ceno proda. Cenj. vprašanja pod »Brauerei Nr. 513« na Annoncenexpedition Satory, St. Pölten, Kremsergasse Nr. 8. 4319

Skladiščnik
prva moč in zanesljiv, vešč elektrotehnične ter deloma železne stroke, popolnoma samostojen s smotrenim delovanjem, **se išče** proti takojšnjemu vstopu. — Ponudbe pod „Prva moč/4363“ na upr. Slov. Naroda. 4363

DOKTOR PRAVA 4375
s sodnijsko in enoletno odvetniško prakso, trgovsko izobražen in praktičen, knjigovodja, stenograf, strojepisec, govoreč slovensko, francosko, nemško in nekaj angleško, išče službe pri banki, industrijskem ali trgovskem podjetju itd. Cenj. dopisi pod »SLUŽBA« na Aloma Company d. z o. z. Ljubljana, Kongresni trg 3.

Knjigovodja
oziroma kjigovodkinja, popolnoma samostojna, bilance zmožna moč, kakor tudi v slovenski in nemški korespondenci izvežban(o), se pod ugodnimi pogoji sprejme takoj za tovarniško podjetje v Ljubljani. Istotam se sprejme tudi kontoristinja z daljšo prakso v trgovskih podjetjih. — Ponudbe na Aloma Company d. z o. z. v Ljubljani pod „KNJIGOVODSTVO, KORESPONDENCA 254“. 4358

Naprodaj: Opel, 2 cilindrski **osebni avto,** 4 sedežem, 5 novih obročov, kolesa KPZ, popolnoma pripravljen za vožnjo, jugosl. K 55.000. MEA **magnet,** Busch C 4 **magnet,** vsak po jugosl. K 3000. **Strassia,** Bahn-und Strassen-Speditions-Ges. m. b. H. **Leibnitz,** Lastenstrasse 4., gegenüber Bahnhof. 4317

Opore in zatike (klince) za izolatorje
po nemških in avstrijskih normah (V. D. E.) ter vse posebne izvršitve. Dalje železne konstrukcije za vso
ELEKROINDUSTRIJO
vseh vrst: rešetkasti drogi, drogi za prosti vod, razdelitveni obroči, spenjalniki, vključne omarice itd. — Dobava točna. — Cene kar najbolj konkurenčne.
Eisen-u. Metallwarenfabrik A. Wanitsch & Co. Graz-Waltendorf.
Generalno zastopstvo: Dipl. Ing. Adolf Faber, Wien, III., Sechskrügelgasse 8

Dobro idoča trgovina za visoke stavbe
v glavnem mestu neke nemške alpske dežele, s sigurnimi odjemalci, velikim številom naseljenih delavcev, v polnem obratu, z veliko zalogo surovega materijala, bogatim inventarjem s 3 konji se zamenja s podobno trgovino v Jugoslaviji ali proda proti jugoslovanski valuti. Ponudbe pod: „Trgovina“ na administracijo Slovenskega Naroda. 4353

Prvovrstna moč.
Spreten trgovski sotrudnik manufakturne stroke se išče za jesenski nastop. Reflektira se le na prvovrstno moč, prednost imajo izložbeni aranžerji in kateri poznajo stranke celjskega okraja. Natančne ponudbe se naj dopošljejo do 30. t. m. na **poštni predal št. 14, Celje.**

Rabljeni prazni sodi.
Približno 56 kom. sodov iz trdega lesa (poprej sodi za katran)
„ 39 „ „ „ „ „ (poprej sodi za vodeno steklo)
„ 49 „ „ „ „ „ (poprej sodi za olje)
„ 38 „ „ „ mehkega „ , popolnoma dobro ohranjeni in so za krompir ali sadje prav dobro vporabni, se odda po ugodni ceni pri Tvornici za dušik d. d. Ruše pri Mariboru.

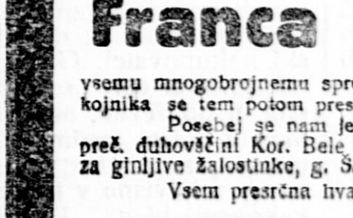

COSULICH - LINE
proj (Avstro-Amerikana) **Trst - Amerika**
prevaža potnike v New York redno 3 krat v južno Ameriko po 1 krat mesečno.
Odplov poštnega parnika Argentinia 9. julija 1921. Odplov brzoparnika President Wilson 25. julija 1921.
Pojasnila daje in voznе liste prodaje **SIMON KMETEC,** glavni zastopnik za Slovenijo v Ljubljani, Kolodvorska ulica 26

Pozor, inštalaterji in importerji!!
Potom nas dobite plinske, vodne, parne in avtomobilne armature vsake vrste in fa kakovosti
precej ceneje nego povsod.
Zahtevajte naše ponudbe! Pošiljamo samo preprodajalcem!
Mitz, Graz, Grabenstrasse 46.
Prodajna organizacija industrijskega koncerna iz Nemčije za Avstrijo in Balkanske dežele.
Zastopniki za lastni račun se iščejo povsod.

Zahvala.

Vsem, ki so nam izrazili svoje sožalje ob prebridki izgubi nepozabnega soproga in preljubega očeta, gospoda

Franca Potočnika

vsemu mnogobrojnemu spremstvu na zadnji poti preblagega pokojnika se tem potom presrčno zahvaljujemo.

Posebej se nam je zahvaliti g. dr. Schwabu, zdravniku, preč. duhovščini Kor. Bele in Št. Jurja, pevskemu zboru Sokola za ginljive žalostinke, g. Š. Zmitku za govor ob odprtem grobu.

Vsem presrčna hvala in Bog plačaj!

JAVORNIK, dne 24. junija 1921.

Žalujoči ostali.

ZAHVALA.

Ob priliki smrti našega predragega, očeta, gosp.

Fran Majzelja

nam je došlo od vseh strani toliko izrazov srčnega sočutja, da nam je nemogoče, zahvaliti se vsakomur posebej in izrekamo tem potom vsem svojo presrčno zahvalo.

Zlasti naj bodo zahvaljeni še vsi sorodniki in prijatelji predragega rajnika, ki so prihiteli od blizo in daleč in ga spremili na njega poslednji poti. Iskrena zahvala vsem!

BELA CERKEV, 25. junija 1921.

Žalujoče rodbine: Dr. Lapajne, Zwitte, in Keršič.

Klavirje

uglašuje in popravlja solidno in točno ter gre tudi na deželo.

Feliks Povše, Ljubljana, Tržaška c. 45.

Krasno slovensko letovišče

Bled na Jezeru

vila Radoslava

Pension, vse novo, čisto, lepe sobe, dobra hrana. 4205

Motor

na surovo olje (Rohölmotor) 6 HP, Waholovski, skoro nov, se ceno proda z vsemi pritiklinami. **Klančnik & Kompara, tovarna mizarskih izdelkov, Maribor.** 4008

Uradno dovoljena, že 20 let obstoječa najstarejša ljubljanska

posredovalnica boljših služb

G. Flux

Gosposka ulica 4, I. nadstropje levo.

Išče se nujno mnogo kuharic tudi k posebama za tu in proč: Zagreb, Sisak, Rumo, Zemun, Beograd itd.; na neko graščino kneginje 4—5 privatnih sobaric; kamorno hišno k neki kneginji v Zagreb; 2 gospodični k otrokom; točilniške in restavracijske blagajničarke na Bled, prvovrstne službe; 2 servirarici na Bled; 3—4 natakarice za tu; več hotelskih kuharic; slugo in vrtnarja na Štajersko.

Priporoča in išče osobje vsake vrste za za privatno, hotele in tvrdke. Reflektira se samo na dobra spričevala ali na pridne začetnice.

Pri zunanjih naročilih znamka za odgovor.

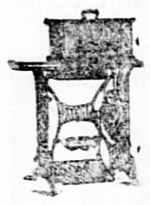

Šivalni stroji

za dom in obrt,

šivanke za šivalne stroje vseh sistemov,

vozna kolesa

in pritikline na drobno in na debelo po najnižjih cenah in najboljše kakovosti obavlja po vsej Jugoslaviji najstarejša in najbolje renomirana tvrdka te stroke

A. Weissberg, Wien II., Untere Donaustrasse 23/S.

Katalogi brezplačno. — Hrvatsko dopisovanje. 4318

Tovarna smodnika

v Kamniku pri Ljubljani

izdeluje za rudnike, kamnolome i. t. d. ter lovce:

1) **varnostne eksplozive, Kamnikit**
   I v jakosti dinamita,
   II v jakosti dinamona,
   III v jakosti wetterdinamona.
2) **minski smodnik**
   vrste B goli in prešan v cilindre (na zahtevo tudi vrste A), rudarsk. lagumski goli in prešan v cilindre
3) **užigalne vrvice** (Zündschnüre) in
4) **vse vrste lovskega smodnika.**

Navedeni eksplozivni predmeti se dobe pri najbližjih ubojnih skladiščih.

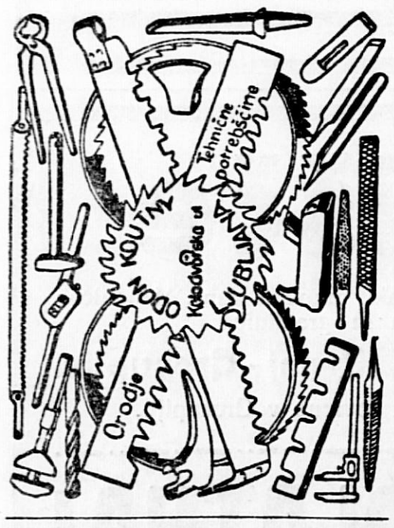

Inžener dr. Miroslav Kasal

Ljubljana, Hilšerjeva ul. 7.

Specialno stavbeno podjetje za betonske, železobetonske in vodne — zgradbe. — Izraba vodnih sil.

Kompleten stroj za sladoled

se proda po ugodni ceni. **Naslov: Hotel „Sora", Žiri.** 4311

Gospod išče sobo

za takoj ali pozneje eventualno tudi s hrano. Ponudbe pod »Uradnik 4357« na upravo Slov. Naroda. 4357

Najstarejša slovenska

pleskarska in ličarska delavnica

IVAN BRICELJ, Dunajska ces. 16, se priporoča. Izvršitev točna cene zmerne. 1250

Trgov. učenca

s potrebno šolsko izobrazbo, poštenih staršev, zdravega in kateri ima veselja do trgovine, sprejme takoj in pod ugodnimi pogoji firma **J. Kušlan, Kranj (Gorenjsko).** 4302

2500 tuc. sukanca

znamke „VIGOGNA" štev. 24, 30, 36 beli, in št. 30, 36, 50 črni, **se proda** najvišjemu ponudniku. Proda se tudi v 2 ali 3 množinah Ponudbe pod „Sukanec 4351" **na upravo Slovenskega Naroda.** 4351

V ponedeljek, 27 t. m. ob 9. uri dopol. se bodo prodajale razne

pisarn. potrebščine

kakor pis. mize, pulti, registrator, stoli, obešalniki, **blagajna št. 3, peč** in drugo pri družbi „SAD", Ljubljana, **Beethovnova ulica 10.** 4310

Nogavice

z znamko „ključ" in brez nje pri Tvornici čarapa, Sarajevo Samo na veliko! Cenik zastonj. Par nogavic znamke „ključ" traja kakor 4 pare drugih.

Velika zaloga: dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji, pnevmatika in vsakovrstni deli. **F. Batjel, Ljubljana, Stari trg 28.** Sprejme se v polno poučavo, **za emajliranje z ognjem in poniklanje:** dvokolesa, otroški vozički, šivalni in razni stroji in deli. **Mehanična delavnica,** Karlovska cesta 4.

Avg. Agnola, Ljubljana

priporoča svojo zalogo

stekla, porcelana, zrcal, svetilk, okvirov in vseh v to stroko spadajočih predmetov. Steklo za okna vseh vrst vedno v zalogi. 4013

Gradbeno podjetje ing. Dukić

Ljubljana, Resljeva cesta 9

se priporoča za vsa v to stroko spadajoča dela. 235

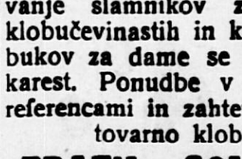

G. F. Jurašek

ugla{evalec glasovirjev v Ljubljani Wolfova 12.

Izvršujem uglaševanja ter popravila glasovirjev in harmonijev specijalno strokovno, točno in ceno.

Miši, podgane, stenice, ščurki

in **vsa golazen** mora poginiti, ako porabljate moja najbolje preizkušena in splošno hvaljena sredstva, kot proti poljskim in hišnim mišim K 12, za podgane 16 K; za **ščurke** posebno močna vrsta K 20; tinktura za **stenice** K 15; uničevalec **molijev** K 10 in 20; prašek proti **mrčesom** K 10 in 20; mazilo proti **ušem** pri **ljudeh** K 5—12; mazilo za **uši** pri **živini** 6—12; prašek za **uši v obleki in perilu** K 10 in 20; tinktura proti **mrčesom** na **sadju** in **zelenjadi** (uničev. rastlin). Prašek proti **mravljam** K 10. in 20. Pošilja po povzetju Zavod za eksport **M Jünker, Petrinjska ul. 3. Zagreb 15.**

Preprodajalci popust!

KLOBUČAR

le prvovrsten delavec za izdelovanje slamnikov za gospode, klobučevinastih in kaširanih klobukov za dame se išče za Bukarest. Ponudbe v nemščini z referencami in zahtevo plače na tovarno klobukov

FRATII GOLDSTEIN

Calea Vacaresti 3, Bukarest.

Trstje za strope izdeluje in prodaja

na debelo in drobno m² po K 4·— pri večjih naročilih znaten popust. **Steiner Anton, Ljubljana, Jeranova ul. 13, Trnovo.** 26

Stroj za cementni tlak

z lepimi vzorci, kompleten, se proda na Glincah hšt. 37. (Tribuč). 4261

Spalna soba

fino težko delo in nekaj druge oprave je naprodaj na Glincah hšt. 37 (Tribuč).

TRGOVINA

z mešanim blagom se odda v najem. Več se izve pri **Albini Schöner, Leskovec pri Krškem.** 4282

Prodajalko,

zvežbano v trgovini s papirjem sprejme **Učiteljska knjigarna v Ljubljani.** 4307

Vila na Bledu,

skoraj nova, 5 fino opremljenih sob, kuhinja, ledenica, 2 posebski sobi, 2 kleti, 2 podstrešna kabineta z opravo, posodo in finim čolnom vred se proda. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4259

Proda se njiva

pripravna tudi za stavbno parcelo. Pozve se na **Sv. Petra c. 53, J. Erbežnik.** 4333

Prevzamem večjo množino

: hlodov :

zatakojšnje rezanje proti plačilu pod ugodnimi pogoji na svoji žagi. **Ivan Siška,** parketna tovarna in parna žaga **v Ljubljani, Metelkova ulica 4.** 4281

Majhno posestvo

hiša s sadnim vrtom, se radi družinskih razmer proda ali zamenja. K hiši spada tudi travnik s hosto, borovčev hrib in dve njivi. Naslov: **Spodnje Gameljne št. 3, pošta Šmartno pod Šmarno goro.** 4314

Mesečno sobo

lepo meblovano, če mogoče s posebnim vhodom, **išče** s 1. julijem ali pozneje industrijski uradnik. Ponudbe pod „Mirno stanovanje 4341" na upravništvo Slov. Naroda. 4341

Jirásek: Filozofska historija K 30.

Sijajni historički i ljubavni roman. Upravo izašao. Naručite si odmah kod **Československoslovenske naklade J. Heroja, Zagreb.** 4067

Tovarna olja in firneža Zabret & Komp.

Britof pri Kranju (Slovenija)

Skladišče: Beograd. Skladišče: Novi sad.

Proizvaja jedilno laneno olje, tehnično laneno olje, prima laneni firnež, lanene tropine in druge vrste oljnih izdelkov.

Brzojavi: Zabret, Kranj.

Polnogumijasti obroči

za tovorne avtomobile

Pnevmatika

za kolesa in avtomobile

Kolesa Avtomobili najceneje.

J. Gorec, Ljubljana,

Gosposvetska cesta številka 14.

Kupujemo samo na vagone

: tesan les :

3/3„ 3/4„ 4—8 m, 4/4„ 4/5„ 5—8 m, 5/6„ 6—10 m, 6/7„ 8—12, 9/10„ 15/15„ 8—12 m Paralelne deske 18, 20, 25, 30, 40, 50 mm 4, 5 m. Late 25/50 mm 4, 5 m. Štafli in žagan les gornjih dimenzij itd. Ponudbe prosita **Brača Ivkov, Sztapar, Bačka.** 2978

„Triglav"

sladno kavo

kavine konzerve s sladkorjem, kavine konzerve brez sladkorja, marmelado nudi po najnižji dnevni ceni in v vsaki množini

Del. družba „Triglav"

tovarna hranil v Šmarci pri Kamniku.

Kupuje tudi tozadevne surovine.

Več pleskarskih pomočnikov

za pleskanje železniških mostov sprejme tvrdka Josip Jug, Rimska c. 16.

Proda se lep, velik, dobro ohranjen **točilnik za pivo** na dva predala. Cena 10.000 K. **Ivan Lončar, Trbiž, Gorenjsko.** 4370

Naprodaj je stavbna parcela

z mizarsko delavnico in z inventarjem. Naslov pove upravništvo Slovenskega Naroda. 4200

Ia splitski Portland cement

se dobi pri tvrdki Mihael Omahen, Višnjagora v vsaki množini po najnižji konkurenčni ceni. Takojšnja dobava, sveže blago, dobavno na razne postaje franco. 4304

Hiše, vile, posestva

kdor želi kupiti v Zagrebu, Hrvatski, Slavoniji, hrvatskem Primorju, naj se s polnim zaupanjem obrne na: **Anta Delak, Zagreb, Gajeva 34.** 4270

BAKULA (Holzstabgewebe) **TRSTJE**

za strope in stene izdelujem z najmodernejšimi stroji ter dobavljam takoj v vsaki množini najceneje

Jos. R. Puh,

Ljubljana, Gradaška ul. 22. Telefon 513.

Lokal

ali že vpeljana trgovina poljubne stroke v prometnem kraju, najraje v Mariboru ali Celju, **se išče v najem.** Cenj. ponudbe na naslov: **„Comercial" poštno ležeče Krško.** 4369

Delnic pivovarne „Union"

večje število se proda po ugodni ceni (pod notranjo vrednostjo). Samo pismene ponudbe pod „Union 4360" na upravo Slov. Naroda. 4360

Bukovo oglje.

Prodam 10 vagonov **bukovega oglja.** Ravnotam se sprejme na samico zanesljiv **žagar.** Takojšen nastop. Ponudbe prosi **Josip Piankar,** Ljubljana, Dolenjska cesta št. 5. 4320

Parna opekarna na Viču

R. Smielowski, stavbenik, Ljubljana, Rimska cesta št. 2.

Nudi se dobro žgana opeka prvovrstne kakovosti po dnevnih cenah. 4170

ERJAVEC & TURK

trgovina z železnino

„pri Zlati lopati" 114

(prej Hammerschmidt)

Ljubljane, Valvazorjev trg 7

nasproti križevniške cerkve.

Zaloga cementa.

Vila na Bledu

s 6 velikimi in 3 majhnimi sobami, poselsko sobo, kuhinjo, kopališčem, 4 kloseti, vsemi drugimi stranskimi prostori, 2 verandama, električno in lastno plinovo razsvetljavo, lepim parkom, popolnoma moderno in luksuriozno opremljena, bogato preskrbljena s steklenino, porcelanino, perilom in srebrnino, **se takoj proda.** Ponudbe interesentov pod „Friedenspreiswert Nr. 10072" na Annoncen-expedition **Rudolf Mosse, Wien I., Seilerstätte 2.** 4322

Trgovska hiša

na najprometnejšem kraju v Ljubljani, trinadstropna, z velikim in manjšim lokalom (kjer obstoji že od leta 1874 renomirana trgovina s srebrnino in zlatnino, katera se lahko z inventarjem in blagom prevzame) in vinotoč s kletjo, lepo stanovanje s krasnim vrtom proti gradu, se proda. Pismene ponudbe pod **„Brez posredovanja"** na Anončni zavod Drago Beseljak, & drug, **Ljubljana,** Cankarjevo nabrežje 5. 4291

Jozor!

Raznovrstne stole, politirane, vrtne zaklopne stole, vrtne mize, hrastove in bukove deščice ima vedno v zalogi

Ciril Primožič, mizarstvo in parketi,

Ljubljana, Trnovski pristan štev. 4.

Soteska Vintgar popravljena. Izleti iz Žirovnice, Dobrave v romantični Vintgar in na Bled zopet mogoči.

Restavracija Vintgar

se otvori v nedeljo, 26. julija (kava, čaj, mrzla jedila, vino, pivo.)

I. Sandrin,

Ljubljana

Velika zaloga vsakovrstnega usnja, kož, podplatov, genilnih jermenov in boksa

na debelo.

Mestni trg 6

Mestno županstvo v Kamniku razpisuje mesto

drugega mestnega stražnika

Zahteva se: 1.) dokaz telesne usposobljenosti in moralne neoporečenosti, 2.) dokaz jugoslovanskega državljanstva, 3.) dokaz o dosedanjem službovanju in o poteku življenja. Prosto stanovanje, kurjava, razsvetljava in službena obleka. Plača po dogovoru. Ponudbe je vložiti do 15. julija 1921.

Mestno županstvo v Kamniku razpisuje za svoje električno omrežje mesto

ELEKTRIKA

Zahteva se: 1.) dokaz strokovne usposobljenosti in o sedanjem strokovnem delu, 2.) jugoslovanska ozir. slovanska narodnost in neoporečenost, 3.) možnost kavcije, 4.) da prevzame tehnično odgovornost za omrežje, izvršuje potrebna popravila in vodi tozadevne račune. Ponudbe z zahtevo plače je vložiti do 15. julija 1921.

Pozor! Pozor!

Proda se

večje posestvo

obstoječe iz 3 stavb. Poizve se v **Rožni polini 150 pri Ljubljani.**

Bled ob jezeru — Slovenija

Solnčno zdravilišče Rikli

(zračne, solnčne kopeli, elektroterapija, dietetične kure)

Sefzdravniki: dr. Novaković iz Zagreba, med. stev. dr. Eder z Dunaja.

Prospekti pri upraviteljstvu.

Medjunarodno transportno d. d.

Jos. J. Leinkauf — Emil Eichhorn

Zagreb, telef. br. 3—22. Brzojavi: Jugespedit.

Podružnice: Brod na Savi, Bos. Brod., Osijek, Vukovar, Novisad, Koprivnica.

KRISTALUM d. d., Zagreb,

veleprodaja stakla i porculana

Boškovićeva ul. br. 26. Tel. br. 6—70.

preporuča svoje bogato skladište staklene i porculanske robe. Raspolaže u svako doba sa proizvodnjama iz prvorazrednih čeških tvornica kao i što i sa svim vrstima stakla za urezivanje te gradjevne svrhe. — Preuzima narudžbe za takozvane „KOMBINIRANE VAGONE" sa skladišta i izravno iz tvornica uz dnevne tvorničke cijene. — Izvolite zatražiti cijenike!

Kapital K 20,000.000. **SLOVENSKA ESKOMPTNA BANKA** **Rezerve okrog K 6,000.000**

Interesna skupnost s Hrvatsko eskomptno banko in Srbsko banko v Zagrebu.

Ljubljana, Selenburgova ulica štev. 1.

Podružnica v Novemmestu.

Izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Denarne vloge — Nakup in prodaja: efektov, deviz, valut — eskompt menic, terjatev, faktur — akreditivi — borza.

Velika zaloga klobukov in slamnikov se dobi pri

Franc Cerar

tovarnar v Stobu pošta Domžale

Prevzemajo se tudi stari klobuki in slamniki v popravilo pri Kovačevič i Tršan v Ljubljani, Prešernova ulica št. 5.

Sprejemanje v sredo in soboto.

Edina tovarniška zaloga šiv. strojev za rodbinsko in obrtno rabo, v vseh opremah, materjal predvojni. Dalje igle, olje, posamezni deli za vse sisteme na veliko in malo.

JOSIP PETELINC

Ljubljana, Sv. Petra nasip št. 7.

Večletno jamstvo. — Ugodni plačilni pogoji. — Popravila se sprejemajo. —

Na veliko in malo potrebščine za šivilje, krojače, čevljarje in sedlarje, sukanec, čevljarska preja, toaletne potrebščine, modno blago, pletenine i. t. d.

Jetika!

Specialist za pljučne bolezni **Dr. Pečnik zdravi in ozdravi pogosto jetiko.** 20 let skušnje iz zdravilišča in iz prakse. Tuberkulindiagnoza, fizikalično zdravilišče zdravljenje. **Začas začasno Št. Jurij ob juž. žel. pri Celju.** 3275

Tovarna

JOS. REICH

Ljubljana, Poljanski nasip št. 4

Podružnica: Selenburgova ulica 4.

Barva vsakovrstno blago.
Kemično čisti obleke.
Svetlolika ovratnike, zapestnice in srajce.

PODRUŽNICE: **MARIBOR** Gosposka ul. 38. **NOVO MESTO** Glavni trg **KOČEVJE** štev. 39.

Ne pozabite obiskati našo podružnico, katera je prejela veliko množino vseh vrst

SINGER

šivalnih strojev, SINGER igel in strojnih delov, SINGER olja, sukanca in svile.

Lastna mehanična delavnica povečana! Prodaja na primerne obroke!

Singer šivalni stroji Bourne & Co, New York.

Podružnice: Ljubljana, Šelenburgova ul. 3, Novo mesto, Maribor, Zagreb, Karlovec, Osjek, Brod na Savi, Varaždin, Novi Sad. — Zastopstva v vseh večjih okrajih in mestih.

Modni salon

Stuchly - Maške

Ljubljana

Zidovska ulica štev. 3.

Dvorski trg štev. 1.

Priporoča največjo izbero spomladanskih klobukov čepic in slamnikov.

Popravila se točno izvršujejo.

Žalni klobuki v zalogi.

Prvovrstna kolesa Puch

pnevmatike Dunlop - Reithoffer - Hutchinson priporoča

IGN. VOK,

Ljubljana, Sodna ulica 7.

Enonadstropna hiša

z vrtom in stavbiščem na Domobranski cesti štev. 7 v Ljubljani v dobrem stanju, v pritličju in v I. nadstropju po dvoje stanovanj, stanovanje tudi v kleti, v I. nadstropju parketna tla, stranišča z izplakovanjem, hiša kanalizirana ter do leta 1925 davka prosta, se proda dne 27. junija 1921 ob 9 uri dopoldne potom prostovoljne sodne dražbe v pisarni notarja dr. Kuharja, Kolodvorska ulica št. 3 v Ljubljani. — Skupna stavbna vrednost stavbišča (432 m²), vrta (534 m²) in poslopja (202 m²) ter železne in lesene ograje K 645.030. — Izklicna cena 500.000 K. Dražbeni pogoji so na vpogled pri notarju Kuharju.

Iz Havre v Ameriko

samo 6 dni

Edina najkrajša črta preko Havre, Cherbourg in Antwerpen v New York.

Vezne listke in zadevna pojasnila izdaja edino konc. potovalna pisarna

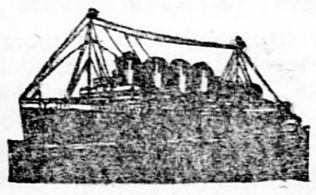

Ivan Kraker v Ljubljani

Kolodvorska ulica 41 blizu glav. kolodvora

Ravnokar in z najnovejšim materijalom opremljena

TISKARNA ANTON RODÉ

Celje, Razlagova ulica štev. 12.

izdeluje vsakovrstne tiskovine za urade, vojaške oblasti, notarje, trgovce in obrtnike, društva in zasebnike. Tiska knjige, brošure in časopise. Umetniške tiskovine in barvotiske vseh vrst. Postrežba strogo solidna in po konkurenčnih cenah. Proračuni in vzorci črk brezplačno na razpolago. **Lastna knjigoveznica** izvršuje vsa v stroko spadajoča dela.

Lastna izdelovalnica štampiljk iz kavčuka.

Staro železo

cele vagone franko vsaka slovenska postaja in manjše množine franko Ljubljana kupuje po najvišjih cenah

Viktorija Panholzer

Ljubljana, Pražakova ulica.

„BALKAN“

delniška družba za mednarodne transporte

Ekspozitura RAKEK

Ocarinjenje večjih in malih osebito živinskih in mesnih transportov. Reekspedicije vsakovrstne.

CARO IN JELINEK

Internacijonalna transportna d. d.

Sisak, Sušak, Telefon 1566 **Zagreb** Brzojavi: Carolinek Maribor Jesenice

Caro & Jellinek d. d., Wien I., Deutschmeisterplatz Nr. 4.

Berlin, Praga, Trst, Bratislava, Břeclava, Buchs, Děčin, Cheb, (Eger), Halbstadt u Č., Hamburg, Karlove Vary, Innsbruck, Passau, Podmokli, Tyn N/V.

v zvezi z

DANZAS & CO., delniška družba

Basel, Zürich, Geneve, Buchs, St. Gallen, Paris, Lyon, Milano, Strassburg, Mülhausen, London, Mannheim, Frankfurt a/M., Stuttgart, Mainz

priporočata svoj skupni

:: redni specialni promet ::

v Švico, Francijo, Italijo, Belgijo, Angleško ter Nemčijo in iz teh držav. Specijalna služba za transport jajec, perutnine, sliv, pekmeza itd.

Veliko skladišče

CARBORUNDUM

in

ELEKTRIT

plošč za brušenje, pil, oljnih kamnov, zrnc, praška, platna in papirja vseh veličin in finoč.

ELEKTRIT „C“

plošče za brušenje žag, samoprodaja za vso Jugoslavijo

„ALAT“ D. D. ZAGREB

Gajeva ulica 50 — Telefon 711.

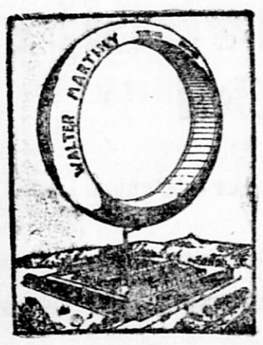

M. Kuštrin

Tehnični, elektrotehnični in gumijasti predmeti vseh vrst na drobno in debelo. — Glavno zastopstvo patentnih gumijastih obročev za tovorne avtomobile tovarne Walter Martiny. Hidravlične stiskalnice za montiranje gumijastih obročev v centrali, Rimska cesta štev. 2. Prevozno podjetje za prevoz blaga celih vagonov na vse kraje, za kar je na razpolago 10 tovornih avtomobilov.

Centrala: Ljubljana, Rimska c. 2.

Podružnice:

LJUBLJANA, MARIBOR, BEOGRAD,

Dunajska c. 23. tel. št. 470. Jurčičeva ul. 9. tel. štev. 133. Knez Mihajlova ulica št. 3,

Brüder Fischer

Wien, III., Fasangasse 38.

Brzojavi: Lokomobilfischer Wien Telefon št. 5095

dobavljajo

lokomobile

sedaj **točno** in **kratkodobno** dobavne:

Wolf:	Lanz:	Badenia:
400—600 PS	40—60 PS	20—32 PS
300—380 PS	30—45 PS	10—17 PS
100—130 PS	24—38 PS	Brand & Lhuilier:
70—95 PS	20—32 PS	55—75 PS
40—70 PS	18—28 PS	30—45 PS
35—60 PS	16—26 PS	20—30 PS
25—35 PS	18—30 PS	Hofherr - Schrantz:
15—25 PS	15—25 PS	40—60 PS
10—25 PS	10—15 PS	12—20 PS
11—16 PS	Badenia:	12—18 PS
Lanz:	120—165 PS	12—18 PS
200—300 PS	33—48 PS	Umrath:
50—70 PS	25—40 PS	12—18 PS

Lokomobilni kotli

Rodberg: 120 qm — 12 Atm. 60 qm — 10 Atm. | Wolf: ..... 22 qm — 9 Atm. 22 qm — 9 Atm.

Pod jamstvom za obratno spretnost. Lastna moderna popravljalnica. Agregati uradno preiskušeni. 4382

Lanišče

rodeno in nerodeno v vsaki množini kupi Mehanična vrvarna, terilnica in predilnica

Anton Šinkovec, Kranj - Grosuplje.

Ponudbe je nasloviti na tovarno v Grosuplju.

TKALCI PLATNA!

Vsake vrste lanene preje dobite v poljubnih množinah pri Mehanični vrvarni, terilnici in predilnici

Anton Šinkovec, Kranj - Grosuplje.

Vprašanja je nasloviti na tovarno v Grosuplju.

Telefon štev. 508. Štev. pošt. čekov. urada SHS 12051.

OBRTNA BANKA

v Ljubljani Kongresni trg štev. 4,

daje kredite v obrtne svrhe po izrednih pogojih, pospešuje ustanavljanje obrtnih in industrijskih podjetij, izvršuje vse bančne transakcije najkulantneje.

Vloge na knjižice in na tekoči račun obrestuje s

4%

od dne vloge do dne dviga.

Lastnina in tisk »Narodne tiskarne«

Za inseratni del odgovoren Valentin Kopitar.